

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.05 – МКР. 1950 „С ” 2023.10.26. 007. ПЗ

НАТЯЖКО АНАСТАСІЇ ОЛЕКСАНДРІВНИ

2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

УДК 657:658.843.2:004

ПОГОДЖЕНО
Декан економічного факультету

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри обліку та
оподаткування

_____ **Анатолій ДІБРОВА**
(підпис)

_____ **Володимир ЛИТВИНЕНКО**
(підпис)

« _____ » _____ 2024 р.

« _____ » _____ 2024 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Облік та внутрішній контроль безготівкових розрахунків в умовах застосування комп'ютерних технологій»

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування
(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит»
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньої програми
к.е.н., доцент

_____ **Тамара ГУРЕНКО**
(підпис)

**Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи**

к.е.н., доцент
(науковий ступінь та вчене звання)

_____ **Володимир ЛИТВИНЕНКО**
(підпис) (ім'я, прізвище керівника)

Виконала

_____ **Анастасія НАТЯЖКО**
(підпис) (ім'я, прізвище студента)

Київ – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

обліку та оподаткування

к.е.н., доц. Володимир ЛИТВИНЕНКО

“ ____ ” _____ 2023 р.!

ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТЦІ
Натяжко Анастасії Олександрівні

Спеціальність _____ 071 – Облік і оподаткування _____
(код і назва)

Освітня програма «Облік і аудит» _____
(назва)

Орієнтація освітньої програми _____ освітньо-професійна _____

Тема магістерської кваліфікаційної роботи «Облік та внутрішній контроль безготівкових розрахунків в умовах застосування комп'ютерних технологій» затверджена наказом ректора НУБіП України від «26» жовтня 2023 р. № 1950 «С»
Термін подання завершеної роботи на кафедру 01.12.2024 _____
(рік, місяць, число).

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: законодавчо-нормативна база України, наукова та періодична література, матеріали науково-практичних конференцій, інформація Інтернет видань і веб – сайтів та дані обліку і звітності ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна».

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Економічна сутність безготівкових розрахунків.
2. Методика обліку безготівкових розрахунків із застосуванням комп'ютерних технологій на ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна».
3. Методика контролю безготівкових розрахунків.

Перелік графічного матеріалу (за потреби): таблиці, рисунки

Дата видачі завдання « _____ » _____ 2023 __ р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____
Завдання прийняла до виконання _____

Володимир ЛИТВИНЕНКО

Ім'я, прізвище

Анастасія НАТЯЖКО

ім'я, прізвище

¹ Завдання до виконання магістерської кваліфікаційної роботи видається за рік до захисту

Реферат
до магістерської роботи поданої на здобуття
освітнього ступеня «Магістр» за темою
«Облік та внутрішній контроль безготівкових розрахунків в умовах
застосування комп'ютерних технологій»

У магістерській кваліфікаційній роботі розкривається науковий підхід щодо економічної сутності безготівкових розрахунків та їх внутрішнього контролю; наведено форми безготівкових розрахунків та їх практичне застосування, здійснено оцінку використання безготівкових коштів досліджуваним підприємством.

На практичних матеріалах ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» викладена організація і методика обліку та контролю безготівкових розрахунків, а саме розглянуто порядок відображення операцій в обліку за допомогою прикладних програмних рішень з одночасним введенням операцій на рахунки обліку; внесено пропозиції щодо прийняття управлінських рішень по ефективному використанню безготівкових коштів; відображенню їх у фінансовій звітності.

Значне місце в роботі відведено аналітичному обліку безготівкових розрахунків, проведенню внутрішньогосподарського контролю наявності та руху безготівкових коштів, а також обробці отриманої інформації за допомогою комп'ютерної техніки.

У висновках магістерської кваліфікаційної роботи узагальнено отримані результати дослідження, наведено рекомендації щодо удосконалення обліку і проведення внутрішньогосподарського контролю операцій з безготівковими розрахунками на підприємстві та прийняття управлінських рішень.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: облік, контроль, безготівкові розрахунки, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, грошові кошти, комп'ютерні технології.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З БЕЗГОТІВКОВИМИ КОШТАМИ	10
1.1.Економічна сутність, значення грошових коштів	10
1.2.Сучасні форми розрахунків безготівковими коштами: їх переваги та недоліки	16
1.3.Нормативно-правове регулювання обліку і внутрішнього контролю операцій з безготівковими розрахунками	22
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	27
2.1. Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства	27
2.2. Методика, порядок та організація ведення обліку безготівкових операцій у ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна»	30
2.3. Документальне забезпечення обліку безготівкових розрахунків	34
2.4. Синтетичний та аналітичний облік безготівкових розрахунків в умовах застосування комп'ютерних технологій	37
2.5.Удосконалення обліку ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна» з використанням комп'ютерних технологій	41
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ	46
3.1. Методичні прийоми аналізу і внутрішнього контролю безготівкових розрахунків	46
3.2. Оцінка використання безготівкових коштів на ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна» та її вплив на результати роботи підприємства....	48
3.3. Внутрішній контроль за діяльністю досліджуваного підприємства, аналіз його ліквідності та платоспроможності	53

3.4. Внутрішній контроль наявності і руху безготівкових коштів з використанням комп'ютерних технологій	58
3.5. Узагальнення матеріалів аналізу і контролю для прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання безготівкових коштів	60
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

У сучасному світі розвиток інформаційних технологій досягнув надзвичайного рівня та не стоїть на місці. Неодмінно, це має великий вплив на всі аспекти господарської діяльності суб'єктів господарювання та в тому числі на процес ведення обліку та контролю. Невід'ємною частиною діяльності будь-якого підприємства є постійні грошові потоки, тобто рух грошових коштів.

З розвитком технологій більшість розрахунків наразі здійснюються безготівковим методом, який має ряд переваг перед традиційним готівковим. Зокрема, до таких переваг можна віднести швидкість обігу, надійність та скорочення витрат на здійснення транзакцій.

Проте, незважаючи на ряд переваг, є свої нюанси у процесі ведення обліку безготівкових розрахунків на підприємстві із застосуванням комп'ютерних технологій. Таким чином, у зв'язку з розвитком технологій, виникає необхідність постійно переглядати та вдосконалювати системи захисту від кіберзагроз та втрати даних.

Актуальність теми обумовлена тим, що за умов активного розвитку інформаційних технологій, підприємства стикаються з необхідністю оновлювати формат роботи та слідкувати за тим аби всі дані були надійно захищені, а програми, якими користується підприємство в роботі були оновлені до нових версій. Також не варто забувати про те, в які часи наразі доводиться виживати українським підприємствам. Нажаль, війна з російською федерацією має значно негативний вплив як на економіку в цілому, так і на кожен окремий бізнес, тому наразі дуже важливою та актуальною є підтримка українського виробника та українського бізнесу. Також, важливо захистити свої дані від нападу російських кібератак.

Безготівкові розрахунки складають велику частину всієї діяльності підприємства, отже питання їх обліку та здійснення внутрішнього контролю із застосуванням комп'ютерних технологій є надзвичайно актуальним та важливим на будь-якому підприємстві.

Під час вивчення даного питання було досліджено наукові роботи таких українських та іноземних вчених як Ф.Ф. Бутинець, Г.В. Осовська, О.О. Юркевич, Й.С. Завадська, А.Г. Загородній, С.М. Остафійчук, Е. С. Хендріксен, М. Перер, М. Р. Метью, Б. Коласс, Г. Шілінглоу та інші.

Метою магістерської роботи є дослідження методів обліку та способів ведення внутрішнього контролю безготівкових розрахунків на підприємстві в умовах застосування інформаційних технологій.

Відповідно до мети було сформовано такі завдання для її реалізації:

- розглянути сутність грошових коштів загалом та, безпосередньо, безготівкових коштів;
- визначити переваги та недоліки безготівкового методу розрахунків;
- розглянути сучасні форми безготівкових розрахунків;
- вивчити нормативно-правову базу, що регулює питання обліку та внутрішнього контролю за безготівковими розрахунками на підприємстві;
- розглянути організацію та методику ведення обліку на досліджуваному підприємстві, а також документальне оформлення операцій з безготівковими коштами;
- надати рекомендації щодо удосконалення ведення обліку за умов використання комп'ютерних технологій;
- здійснити аналіз діяльності підприємства, зокрема окремо приділити увагу питанню використання та руху безготівкових коштів;
- описати організацію та методику ведення внутрішнього контролю за безготівковими розрахунками на досліджуваному підприємстві;
- викласти процес узагальнення матеріалів внутрішнього контролю та пояснити їх практичне значення для підприємства.

Об'єктом дослідження є процес обліку та внутрішнього контролю безготівкових розрахунків із застосуванням комп'ютерних технологій.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, практичних, організаційних та методичних засад обліку та внутрішнього контролю безготівкових розрахунків.

У процесі дослідження було використано такі методи: порівняльний аналіз, узагальнення, теоретичне узагальнення, спостереження та опитування.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють питання обліку, внутрішнього контролю та аудиту, наукові праці українських та зарубіжних вчених, фінансова звітність ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна», публікації періодичних видань, матеріали науково-практичних конференцій, а також результати власних досліджень та спостережень.

Теоретична та практична цінність полягає у тому, що реалізація пропозицій сприятиме удосконаленню системи обліку та внутрішнього контролю на досліджуваному підприємстві.

За результатами виконання магістерської роботи було опубліковано тези «Облік безготівкових розрахунків в прикладних програмних рішеннях» на Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених та студентів «Економічні дні – 2024».

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З БЕЗГОТІВКОВИМИ КОШТАМИ

1.1. Економічна сутність, значення грошових коштів

Грошові кошти є початковою та, водночас, кінцевою ланкою господарського циклу будь-якого підприємства. Цей цикл включає придбання товарів, виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг а також їх продаж і отримання виручки.

Ефективність управління грошовими коштами залежить від своєчасного та оптимального контролю їх використання, що визначає фінансову стійкість та потенціал подальшого розвитку підприємства. Іншими словами, гроші є одним із важливих факторів, що визначає фінансове становище компанії.

Для кращого розуміння ролі грошових коштів в діяльності підприємства, необхідно зрозуміти їх сутність.

Першочергово розглянемо нормативну літературу. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (в подальшому - МСФЗ) 7 «Звіт про рух грошових коштів» [24] та Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку (НПСБО) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначають поняття «грошові кошти» як готівка в касі та депозити до запитання [27].

Дане визначення не може повністю відобразити всю сутність грошових коштів, а лише визначає їх складові, тому потребує уточнення та удосконалення.

В тематичній літературі можна зустріти безліч трактувань даного поняття, зокрема Р.Ф. Бруханський вважає, що «гроші – це металеві та/або паперові знаки, що є мірою вартості під час купівлі-продажу і виконують роль загального еквівалента, тобто виражають вартість усіх інших товарів і обмінюються на будь-який з них». На мою думку, таке визначення є неповним, оскільки відноситься лише до готівки та не відображає суті безготівкових розрахунків [1].

Частина науковців як от Г.В. Осовська, О.О. Юркевич та Й.С. Завадська визначають гроші як «дохід й надходження, що акумулюються у грошовій формі на рахунках у банках і використовуються для забезпечення їхніх власних потреб або розміщення у вигляді ресурсів банків». [29] Це визначення, на мою думку, також не відображає повну суть цього поняття, оскільки до грошових коштів відносяться не лише доходи, а й витрати, які є невід'ємною частиною грошових потоків протягом періоду.

А.Г. Загородній зазначає наступне: «У господарській практиці назву грошей мають явища, ззовні відмінні одне від одного: одиниці рахунку, в яких визначаються ціни на товари, національні грошові знаки, іноземна валюта, записи на банківських рахунках, кошти, витрачені на придбання цінних паперів, боргові зобов'язання, що використовуються для платежів» [9].

Загалом, лєвова частка авторів трактують грошові кошти як найбільш ліквідні активи підприємства. Термін «ліквідність» являє собою здатність активу бути швидко купленим або проданим без або з мінімальною втратою цінності. Чим вища ліквідність активу, тим швидше і простіше його можна обміняти на інший актив.

До абсолютно (високо) ліквідних активів можна віднести грошові кошти і депозити до запитання. Другі, по суті, являються залученими коштами без визначеного строку погашення. Такі депозити поповнюються і використовуються власниками залежно від потреби в цих коштах.

До середньо ліквідних активів відноситься дебіторська заборгованість, до низько ліквідних – запаси, витрати майбутніх періоді та інші поточні активи. А от найменш ліквідними активами вважаються основні засоби та інші необоротні активи, оскільки їх реалізація та рух протягом періоду є ускладненим.[33]

Грошові кошти в будь-який момент можна легко і швидко використати для розрахунків або обміняти на інші платіжні засоби, при цьому їх номінальна вартість лишається незмінною, тому здебільшого їх й справді доцільно відносити до абсолютно ліквідних активів.

Проте, не все так однозначно, як може здатись на перший погляд. Так, на думку С.М. Остафійчука, оскільки грошові кошти виступають в якості абсолютно ліквідних активів, до даного поняття не завжди можна віднести абсолютно всі залишки на рахунках в банках і тому їх ліквідність може відрізнятись. [30] Прикладом таких активів може бути безвідкличний акредитив, оскільки він не може бути анульований або змінений банком до настання певного терміну або без згоди сторін і, відповідно, не може бути абсолютно ліквідним.

Отже, після дослідження українських та зарубіжних інформаційних джерел, можна дійти до висновку, що не існує єдиного трактування поняття «грошових коштів», кожен з авторів пояснює це по-своєму, проте переважна більшість економістів визначає роль грошей як загального еквівалента. [12]

Для кращого розуміння сутності грошових коштів, необхідно розглянути їх основні функції (рис.1.1).

Серед всіх функцій міра вартості є найважливішою, оскільки за допомогою грошей порівнюються вартості всіх інших товарів, оскільки гроші відіграють роль загального еквівалента. Гроші виконують цю функцію, оскільки самі по собі мають вартість, але реалізуються уявно, тобто як ідеальні гроші.

Усі інші активи розглядаються та прирівнюються до вартості грошей. Ефективність грошей як міри вартості вимагає визначення грошової одиниці, на якій базуватимуться порівняння. Грошова одиниця України – гривня.

Грошові кошти знаходяться в постійному русі, а саме вибувають як от оплата постачальникам, виплата заробітної плати, сплата податків тощо та надходять, наприклад від покупців, повернення невикористаних авансових сум, вклади учасників товариства, компенсація надміру сплачених податків тощо. Безперервність руху грошових коштів насамперед забезпечує ефективне функціонування підприємства. Таким чином, інформація про їх рух (по іншому трактується як грошові потоки) використовується в процесі ведення господарської діяльності та є невід'ємною частиною процесу прийняття важливих управлінських рішень. [32]

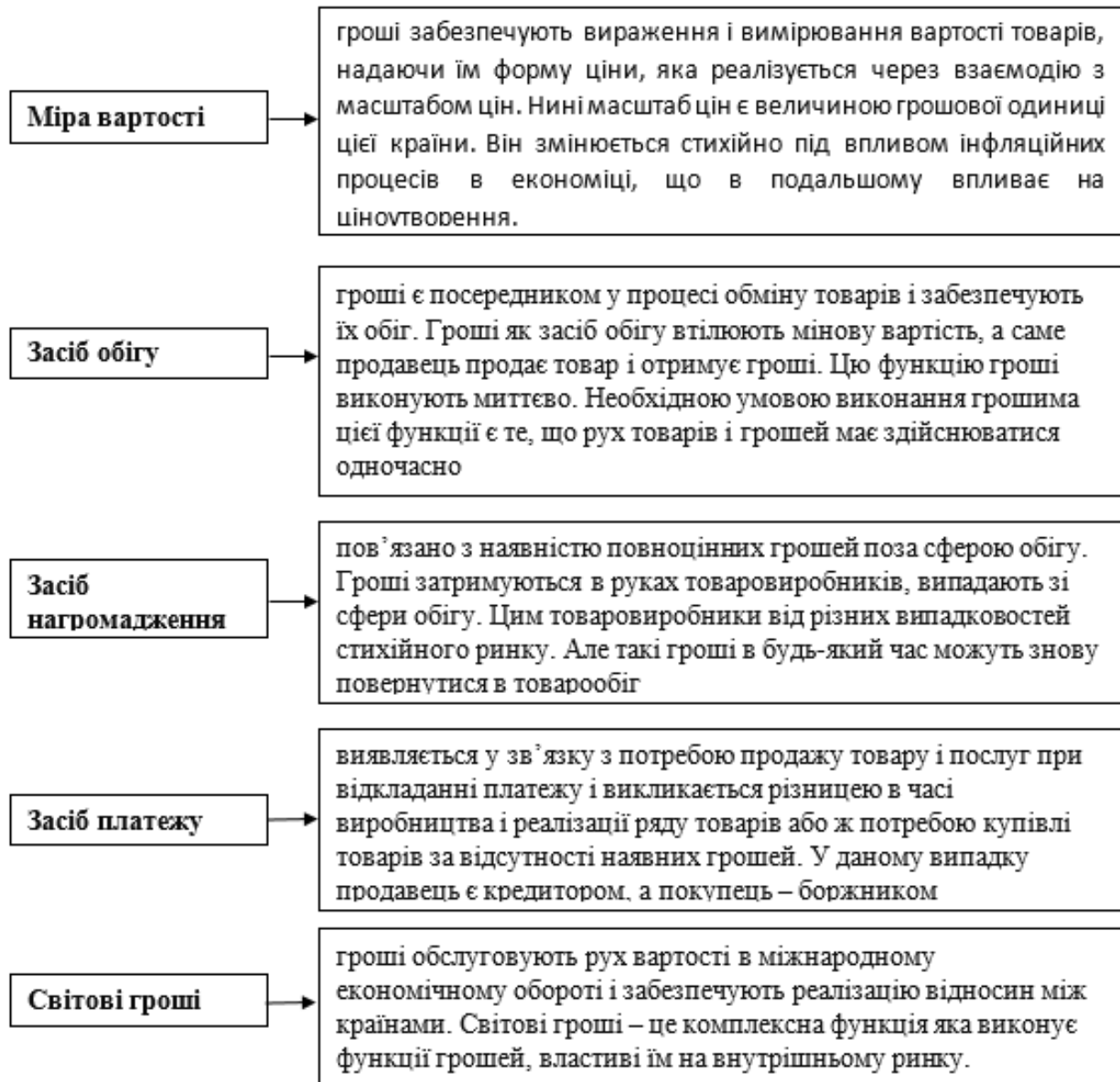

Рис.1.1 Функції грошей згідно з класичною економічною теорією [34]

Як раніше згадувалось, грошові кошти поділяються на готівку (гроші в касі) та депозити до запитання (безтермінові депозити або кошти на рахунках в банках). Одночасно з розвитком інформаційних технологій зростає популярність безготівкових форм розрахунків, які детально розглянуто та описано в п. 1.2 цього Розділу.

По суті, гроші є ресурсом забезпечення платоспроможності і пов'язані з усіма бізнес-процесами компанії. Хоча грошові кошти становлять невеликий відсоток загальних активів, вони відіграють дуже важливу роль у забезпеченні у діяльності та розвитку компанії. Їх класифікація є першим елементом в організації

бухгалтерського обліку, оскільки вона може бути структурована відповідно до інформаційних потреб користувачів облікової інформації.

Класифікація грошових коштів для потреб користувачів бухгалтерської інформації наведена на рис. 1.2

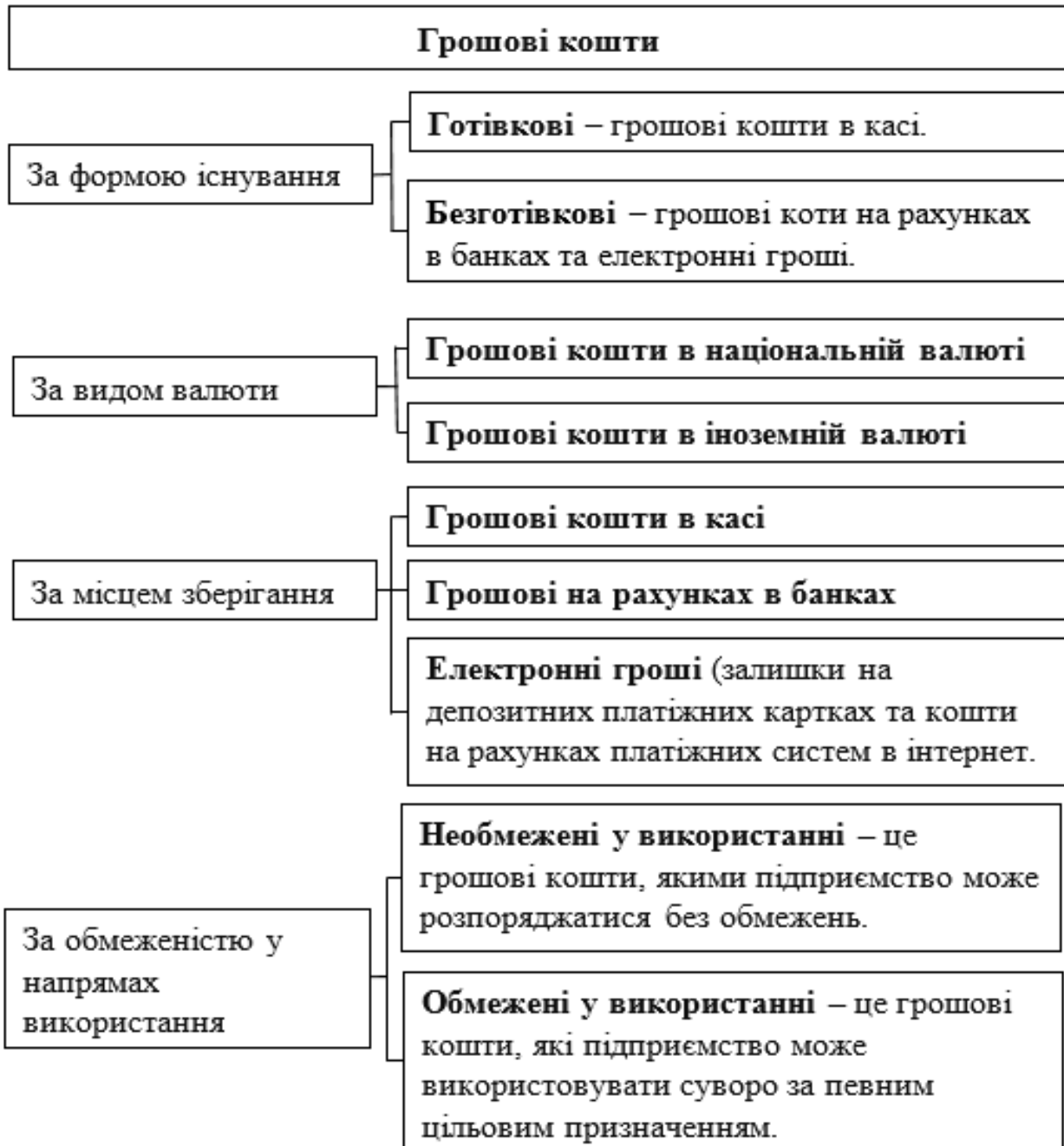

Рис. 1.2 Класифікація грошових коштів

Інформація про залишки грошових коштів та їх рух за період є невід'ємною частиною фінансової звітності будь-якого підприємства. Відповідно, їх класифікація за формами звітності є важливою складовою ведення обліку та здійснення економічного аналізу.

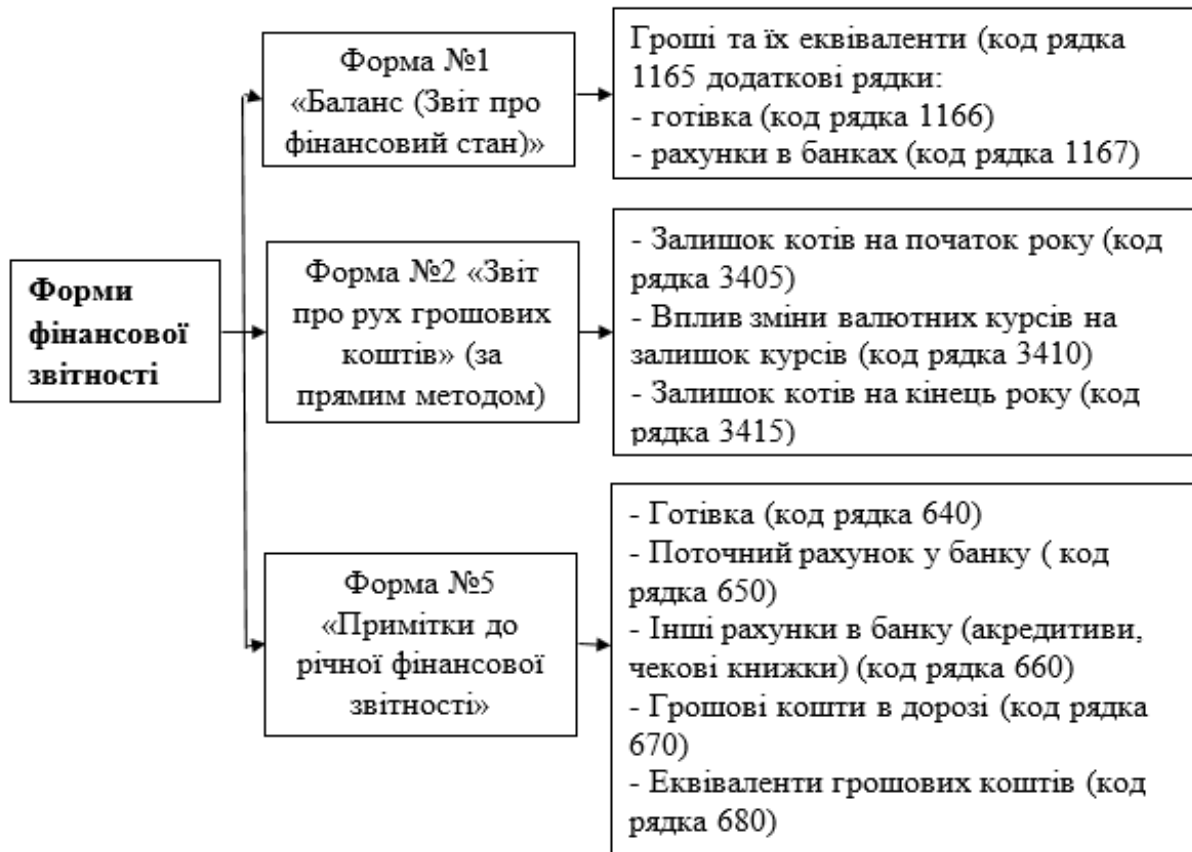

Рис. 1.3 Класифікація грошових коштів за формами фінансової звітності

Джерело: [17]

Класифікація грошових коштів дає змогу зрозуміти їх суть, провести оцінку діяльності підприємства, провести інвентаризацію та коректно відобразити активи у звітності.

Підсумовуючи вищесказане, можна дійти до висновку, що грошові кошти являють собою найбільш ліквідний актив, який забезпечує функціонування будь-якого підприємства. Не зважаючи на постійний рух, гроші використовуються не лише в якості платіжного засобу, а й як засіб нагромадження. Інформація про наявність та рух грошових коштів є одним із показників фінансової стабільності та стійкості підприємства, яка використовується на всіх етапах прийняття управлінських рішень.

1.2 Сучасні форми безготівкових розрахунків: їх переваги та недоліки

У сучасному світі безготівкові розрахунки займають важливу роль в економіці більшості країн світу та поступово витісняють «традиційну» готівкову форму розрахунків. Таким чином, за даними Національного банку України, в 2023 році 3,3 млн суб'єктів господарювання (в т.ч. 2,3 млн ФОП) мають 7,1 млн. відкритих рахунків в установах банків та небанківських установах. При цьому, в 2022 році ці дані становили 3 млн користувачів (з них 2 млн ФОП) відкрили 6 млн. рахунків, а у 2021 – 2,9 млн. (1,8 млн. ФОП) – 5,6 млн. рахунків. [15] Ці дані свідчать про стрімке зростання кількості безготівкових розрахунків.

Система безготівкових розрахунків розвивається в першу чергу завдяки технологічному прогресу. Розвиток інформаційних технологій та Інтернету дозволив створити інноваційні платіжні інструменти та платформи. Розвиток мобільних додатків, електронних гаманців, криптовалют і технології блокчейн сприяє поширенню безготівкових платежів.

Крім того, з часом можна спостерігати все більшу поширеність міжнародної торгівлі, яка вимагає швидких і ефективних методів переказу коштів між країнами та контрагентами, що також має великий вплив на розвиток глобальних платіжних систем.

Безготівкові розрахунки за своєю суттю є розрахунками, які проводяться без використання готівки, тобто шляхом перерахування коштів з одного банківського рахунку на інший за відповідними реквізитами.

Рахунки, які підприємство може відкрити в установах банку, можуть бути поточними або депозитними (вкладними). Різниця полягає в тому, що поточні призначені для зберігання коштів та здійснення безготівкових розрахунків, а от депозитні – для зберігання та накопичення грошових котів на рахунках.

Окрім банків, суб'єкти господарювання також можуть відкрити рахунки в небанківській установі, що має право на надання платіжних послуг. Такими установами, згідно Постанови правління НБУ №162 від 29 липня 2022 р. «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам

надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків» [13] є українські та філії іноземних платіжних установ, українські та філії іноземних установ електронних грошей, а також оператори поштового зв'язку.

Найбільш поширеним посередником безготівкових розрахунків між підприємствами є саме банківські установи, оскільки банки відрізняються високим рівнем обслуговування та контролю за належним проведенням операцій. Нині, платежі в банках проходять за лічені секунди. [31]

Загалом, безготівкова форма розрахунків вважається набагато зручнішою в порівнянні з готівковою, оскільки має ряд переваг:

1) Зручність. Дозволяє здійснювати віддалені операції з платіжного рахунку в будь-який час, удень чи вночі, без необхідності фізичного відвідування відділення банку чи іншого постачальника платіжних послуг.

2) Безпека. У той час як готівку можна загубити або знищити чи пошкодити (наприклад під час стихійного лиха або інших надзвичайних ситуацій), безготівкові транзакції захищені паролями, двофакторною автентифікацією та іншими засобами безпеки. Сучасні системи безготівкових платежів мають високий рівень захисту від шахрайства, кібератак та витоку конфіденційних даних.

3) Швидкість здійснення розрахунків. Безготівкові платежі як в національній, так і в іноземній валюті обробляються значно швидше, ніж готівкові. При цьому, немає необхідності конвертувати валюту, що значно спрощує міжнародні перекази.

4) Можливість відстежити платежі. Усі безготівкові перекази залишаються в історії транзакцій, яку можна отримати в обслуговуючого банку за відповідним запитом. Це значно полегшує облік і контроль за витратами, а також спрощує процес складання та аудиту фінансової звітності.

5) Зниження витрат. Використання безготівкових платежів зменшує витрати на обробку, зберігання та транспортування готівки.

Зменшення використання готівки є вигідним не лише для підприємств, а й для держави, оскільки широке використання безготівкових платежів сприяє її економічному розвитку шляхом спрощення проведення фінансових операцій, прискорення обігу коштів і допомагає залученню нових інвестицій.

Так само, перевагами безготівкових розрахунків для держави є той факт, що за допомогою більшої прозорості та полегшеного контролю, відбувається зменшення можливості для ухилення від сплати податків, відмивання грошей та інших нелегальних фінансових операцій, що сприяє підвищенню прозорості економіки.

Також важливо відмітити, що зменшення використання готівки є дуже позитивним явищем для екології. Зменшення виробництва та використання паперових банкнот та монет допомагає зменшити викиди вуглецю, пов'язані з їх виробництвом і утилізацією, а також зберігає природні ресурси, що використовуються як сировина. [16] [51]

Втім, попри велику кількість переваг, безготівкові розрахунки мають свої недоліки, до яких можна віднести такі:

- додаткові витрати, як от комісійні збори, витрати на забезпечення кібербезпеки, на захист персональних даних та на налаштування та підтримку систем безготівкових платежів.

- залежність від технологій – для проведення безготівкових платежів необхідне певне обладнання, а також доступ до інтернету. При порушенні роботи якогось із компонентів, здійснення таких операцій буде неможливим.

- залежність від третіх сторін – в безготівкових розрахунках завжди бере як мінімум три сторони – платник, одержувач та посередник (найчастіше ним виступає банк), який обробляє операцію та переказує кошти з одного рахунку, на інший. Тобто, списання та зарахування коштів на пряму залежить від роботи банку. При помилках чи порушеннях, можуть виникнути проблеми чи затримки платежів.

- витік конфіденційної інформації та збільшення ймовірності вчинення шахрайських дій. [6]

Як можна відмітити, переваг безготівкових платежів значно більше ніж недоліків та загалом їх застосування є зручнішим та менш затратним для підприємств.

Відповідно до вимог законодавства, в Україні передбачено застосування певних форм безготівкових платежів, що являють собою платіжні документи, а саме:

1) Платіжна інструкція. Суть цього документу являє собою доручення платника обслуговуючому банку перерахувати з відповідного рахунку кошти на користь одержувача, згідно погоджених ними умов. Таким чином, рух коштів відбувається в наступній послідовності: платник в письмовій формі повідомляє банк про бажання перевести певну суму коштів на рахунок одержувача – банк перевіряє реквізити документа та залишок на рахунку платника (чи вистачає йому коштів для здійснення операції), якщо все в порядку, переказує кошти – надходження коштів на рахунок одержувача.

Інструкція може використовуватись як для оплати за вже поставлений товар (виконані роботи, надані послуги), так і в якості попередньої оплати. Проте, при другому варіанті, для покупця існує ризик того, що продукція (роботи, послуги) не будуть доставлені своєчасно та повною мірою. Для одержувача ж, ризикованою є ситуація коли на рахунку платника недостатньо коштів, що призводить до затримки платежів або виникнення сумнівної заборгованості.

Попри виявлені недоліки, платіжна інструкція використовується найчастіше при здійсненні платежів, оскільки має універсальний характер та загалом вважається найпростішою та найшвидшою формою розрахунків. [4]

2) Платіжна вимога. По-суті є протилежним до Платіжної інструкції та передбачає примусове списання коштів з рахунку платника на користь одержувача. Таке списання може бути здійснене без попередньої згоди платника лише у випадках, передбачених законом, на підставі рішення суду або договору, укладеного між контрагентами та обслуговуючим банком.

3) Платіжна вимога-доручення (інструкція). Об'єднує в собі два попередньо описаних документа. Верхня частина – це вимога одержувача покупцю про оплату вартості товару (робіт, послуг), а нижня – доручення платника обслуговуючому банку про списання з його рахунку та переказ на рахунок одержувача суми коштів, яка вимагається у верхній частині документу.

Рух документу відбувається наступним чином: заповнення одержувачем вимоги про оплату покупцем в погоджених сумах – передача документу покупцю (може здійснюватися через банк) – у разі погодження оплати, покупець заповнює другу частину документа та передає його в банк – опрацювання банком документу та, у разі відповідності всіх реквізитів та наявності достатньої суми коштів на рахунку платника, здійснення платежу в термін до 20 днів.

Дана форма розрахунків відзначається досить високим рівнем відповідальності користувачів та має універсальний характер, а також може застосовуватись в розрахунках з різними платежами. Проте, швидкість здійснення розрахунків є дещо повільнішим аніж при застосуванні Платіжної інструкції, оскільки документообіг є складнішим та має більше етапів. Окрім того, у продавця відсутні гарантії того, що платник сплатить визначену у вимозі суму вчасно та повністю.

4) Розрахунковий чек. Для здійснення такої форми розрахунків необхідно мати спеціальну чекову книжку, що являє собою бланки чеків, які об'єднані між собою у вигляді книжки. Під час розрахунків, платник заповнює реквізити чека та передає його одержувачу коштів, який в свою чергу подає чек до банку для одержання коштів. Дана форма розрахунків характеризується відносно високою швидкістю здійснення транзакцій та високим ступенем гарантії отримання товару та оплати за нього.

Хоча при виписці чека платник завіряє його підписом та штампом, а одержувач може отримати кошти тільки з додатковим пред'явленням банку реєстру розрахункових чеків, ризик підробки даного документу все ж лишається доволі високим. Крім того, при розрахунку чеками існує певна обмеженість при значних сумах операцій.

5) Акредитив. Вважається найбільш безпечною та надійною формою розрахунків та являє собою доручення банку платника (заявника акредитиву) здійснити платіж на користь банку одержувача (бенефіціара). Акредитив може здійснюватися за рахунок власних коштів покупця або кредиту в банку.

Акредитив може бути покритим (депонованим) або непокритим (гарантованим). Різниця полягає у тому, що перший передбачає попереднє відкриття спеціального рахунку в банку, на якому резервуються кошти для відкриття акредитива в майбутньому. Непокритим же вважається акредитив, який не є забезпечений власними коштами замовника, тобто при відкритті акредитива та відсутності коштів на рахунку платника, платіж здійснюється шляхом залучення банківського кредиту.

Також існують так звані відкличні та безвідкличні акредитиви, які, відповідно, можуть бути змінені (анульовані) без згоди бенефіціара та його банку або така можливість відсутня.

Недоліком такої форми платежів можна вважати неможливість використання коштів на рахунку до поставки товару для продавця та вилучення з обігу на певний час цієї суми на рахунку платника.

б) Вексель. По-суті є відстрочкою платежу за товар (роботи, послуги), може бути простим або переказним. Перший – це цінний папір, який містить зобов'язання векселедавця сплатити на користь векселедержателя певну суму коштів, тобто розрахунки відбуваються без посередника, що спричиняє значний ризик того, що платіж за векселем так і не буде здійснений. Більш надійним вважається переказний вексель, оскільки в таких розрахунках бере участь як мінімум три сторони – платник, одержувач та гарант. Тобто, при виникненні проблем з оплатою векселя, відповідальність за його погашення лягає на гаранта і, відповідно, зростає ймовірність одержання коштів постачальником.

7) Розрахунки платіжними картками. Для здійснення таких розрахунків на підприємстві на основі договору відкривається корпоративна банківська картка. Існують такі види карток: дебетова (застосовується для виплат), кредитова (для одержання коштів) та дебетово-кредитова.

8) Електронні гроші. По-іншому їх можна назвати цифровими. Можуть використовуватись для здійснення електронних та онлайн-транзакцій. Розділяються на карткові (зберігаються на платіжних картках) а мережеві, які

мають форму грошових файлів, які зберігаються на спеціальних носіях. [5], [16], [36], [49]

Кожна форма розрахунків має свої переваги та недоліки. Наразі найпопулярнішими в Україні є платіжна інструкція, платіжні картки та електронні перекази, оскільки вони мають найменшу кількість недоліків та є найзручнішими та найшвидшими для підприємств. [2]

Розглядаючи світовий досвід ведення розрахунків, можна відмітити той факт, що найпопулярнішою формою є акредитив, оскільки він вважається найнадійнішим. Також велику популярність мають розрахункові чеки, які є найстарішими формами безготівкових розрахунків. Хоча в багатьох країнах банківські платіжні картки витісняють чеки, жителі США не спішають відмовлятися від їх використання, пояснюючи це можливістю відстрочки платежу, що зумовлює певні економічні вигоди для платників. [43]

Наразі в Україні особливо актуальним є розвиток безготівкових розрахунків. Епідемія Covid-19 та воєнні дії з початку 2022 та до сьогодні дали великий поштовх цьому процесу. Українські банки намагаються якнайшвидше цифровізуватися. Державна політика загалом спрямована на збільшення безготівкового обороту задля пришвидшення кругообігу коштів та зниження витрат на здійснення готівкових платежів. [28]

1.3 Нормативно-правове регулювання обліку і аудиту операцій з безготівковими розрахунками

Грошові кошти та розрахунки з ними є однією з найважливіших частин діяльності та обліку будь-якого підприємства. На сьогодні гостро постає питання нормативно-правового регулювання здійснення, відображення в обліку та фінансовій звітності безготівкових операцій.

В таблиці 1.1 детально наведені нормативно-правові акти та їх характеристика, що регулюють питання обліку та аудиту операцій з безготівковими розрахунками.

Таблиця 1.1

Нормативно-правові акти, які регулюють питання обліку безготівкових розрахунків

№ зп	Назва документа	Характеристика
1	2	3
1	Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV р [3]	визначає правові основи усіх сфер господарської діяльності, а також регламентує господарські відносини.
2	Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [50]	регулює форми розрахунків між підприємствами в межах цивільних правовідносин.
3	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999, № 996-XIV [38]	визначає правові засади та порядок ведення обліку загалом. Цей закон регулює порядок та правила ведення обліку безготівкових розрахунків як в національній, так і в іноземній валюті.
4	Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III [37]	загалом регулює порядок ведення банківської діяльності. Для підприємств, він застосовується в частині проведення розрахунків в безготівковій формі із застосуванням банку в якості посередника.
5	Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні №148 від 29.12.2017 [41]	визначає порядок ведення касових (готівкових) операцій, проте також містить вимоги до організації ведення розрахунків у безготівковій формі.
6	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку від 24.05.1995р. №z0168-95 [42]	визначає правильність ведення бухгалтерських записів, відображення операцій з безготівковими розрахунками в обліку, а також їх документальне підтвердження.
7	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [14]	регулює порядок відображення на рахунках обліку операцій з безготівковими розрахунками у вигляді бухгалтерських проводок, порядок зарахування та списання коштів на рахунки.

Продовження табл.1.1

8	Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків [13]	з назви випливає те, що цей документ регулює порядок та правила відкриття та закриття платіжних рахунків підприємств в банківських установах, а також порядок здійснення платежів та обслуговування рахунку.
9	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності від 28.03.2013 р. № v0433201-13 [39]	містить вимоги щодо відображення у фінансовій звітності компанії операцій та залишків безготівкових коштів та розрахунків з ними.
10	Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006 р. № v0006626-06 [19]	містить вимоги та правила аналізу та оцінки стану підприємства, його платоспроможності та ризиків її втрати.

Також не слід оминати увагою національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, які визначають методи та принципи ведення обліку та складання фінансової звітності. Перелік та характеристика стандартів, які регулюють відображення в обліку безготівкових розрахунків наведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Національні та міжнародні стандарти обліку та звітності, що регулюють порядок ведення безготівкових розрахунків

№ зп	Назва документа	Характеристика
1	2	3
1	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [27]	визначає правила та порядок відображення у фінансовій звітності операцій з безготівковими розрахунками та залишків на рахунках у звітні дати.
2	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» [24]	регулює порядок відображення грошового потоку за період у Звіті про рух грошових коштів на міжнародному рівні.

Продовження табл. 1.2		
3	Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 (МСФЗ 9) «Фінансові інструменти» [26]	визначає принципи фінансової звітності щодо фінансових активів та зобов'язань. До складу фінансових активів в першу чергу відносяться грошові кошти, зокрема безготівкові.
4	МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [25]	при здійсненні розрахунків в іноземній валюті та переведенні її в національну протягом не одного дня можуть виникати курсові різниці, які мають вплив на загальний дохід чи витрати за період. Такі зміни необхідно правильно розраховувати та відображати в звітності, що і визначає це положення на міжнародному рівні.
5	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» [40]	положення регулює порядок відображення в обліку та звітності курсових різниць.

Вище описані нормативні акти та стандарти, що регулюють питання обліку безготівкових розрахунків, проте важливим аспектом вивчення даного питання є проведення внутрішнього контролю та аудиту таких операцій. Основні документи, які регулюються це питання описані в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Нормативно-правові акти та стандарти, які регулюють питання аудиту та контролю за проведенням безготівкових розрахунків

№ зп	Назва документа	Характеристика
1	2	3
1	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII [36]	визначає порядок, правила та принципи проведення аудиту безготівкових коштів, а також загальні засади проведення аудиторської діяльності в Україні.
2	МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» [19]	визначає мету проведення аудиту безготівкових розрахунків та основні завдання та цілі аудитора при здійсненні аудиторських процедур.
3	МСА 210 «Узгодження умов завдань з аудиту» [20]	узгоджує завдання аудитора при перевірці правильності здійснення безготівкових операцій.

Продовження табл. 1.3		
4	МСА 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності» [21]	визначає параметри якості проведення аудиторської перевірки безготівкових розрахунків підприємства.
5	МСА 230 «Аудиторська документація» [22]	регулює порядок відображення результатів проведення аудиторської перевірки у відповідній аудиторській документації.
6	МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності» [23]	визначає порядок розгляду та аналізу законодавчих та нормативних актів, якими зобов'язані керуватись аудитори при перевірці правильності здійснення та відображення безготівкових операцій в обліку та звітності.

Загалом, з наведеного вище можна зробити висновок про недостатність інформації щодо питання обліку безготівкових операцій у національних нормативно-правових актах, тому для кращого розуміння суті та правил ведення обліку таких операцій, необхідно додатково звертатись до міжнародних стандартів які згідно законодавства України мають таку ж юридичну силу, як і національні.

Щодо аудиту, то в нашій країні зовсім відсутні стандарти, які регулюють аудиторську діяльність, окрім закону «Про аудит та аудиторську діяльність», який містить лише загальні правила проведення перевірок. Тому, під час проведення аудиту, варто додатково спиратись на міжнародні стандарти.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ
В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

2.1. Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства

ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» є товариством з обмеженою відповідальністю зареєстрованим згідно із законодавством України 22 серпня 2022 року. Зареєстрований офіс компанії знаходиться за адресою: вулиця Січеславська, буд. 1, м. Київ, 03049. Структура власності компанії за 2023 рік наведена на рис.2.1

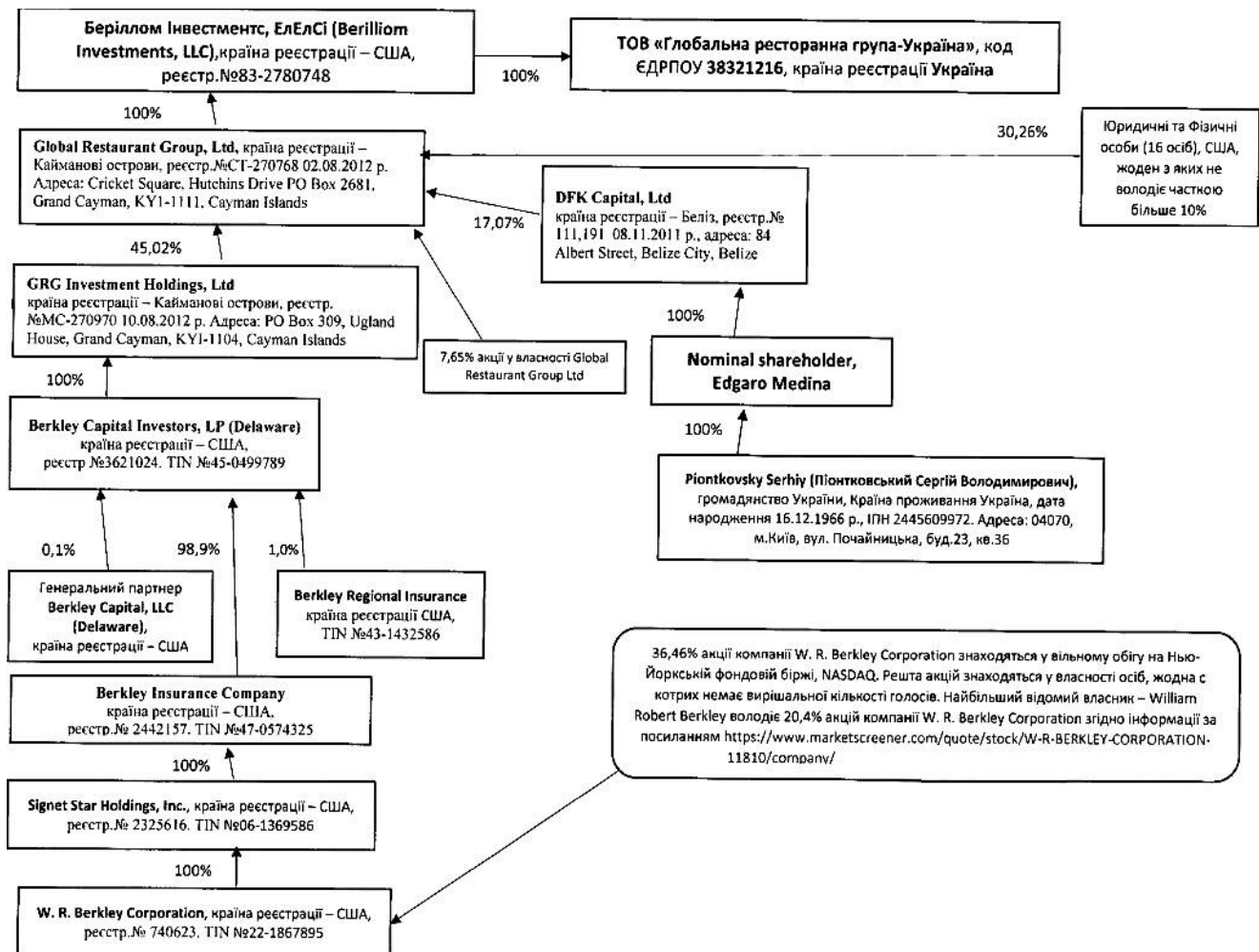

Рис. 2.1. Структура власності ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна»

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 року у Товариства не було кінцевих бенефіціарів. Право власності в Verilliom Investments, LLC (Компанія-засновник,

zareєстрована в США) розподілено між кількома акціонерами, жоден з яких не має вирішального впливу.

Основним видом діяльності є надання послуг в сфері харчування та мобільного харчування. В групу входить 17 ресторанів, які здебільшого розташовані в Києві, проте у зв'язку з воєнними діями на території Київської області в 2022 році декілька ресторанів було переміщено подальше від активних бойових дій до Житомира, Черкас та Броварів.

Товариство працює під знаменитим на весь світ брендом KFC (Kentucky Fried Chicken), що є міжнародною мережею ресторанів швидкого харчування, який спеціалізується здебільшого на стравах з курки. KFC є другою в світі по торговому обороту в сфері (перше місце посідає McDonald's).

Положення про облікову політику визначає склад та обов'язки відділу управління підприємством. Організаційну структуру управлінської та бухгалтерської служб наведено на рис. 2.2.

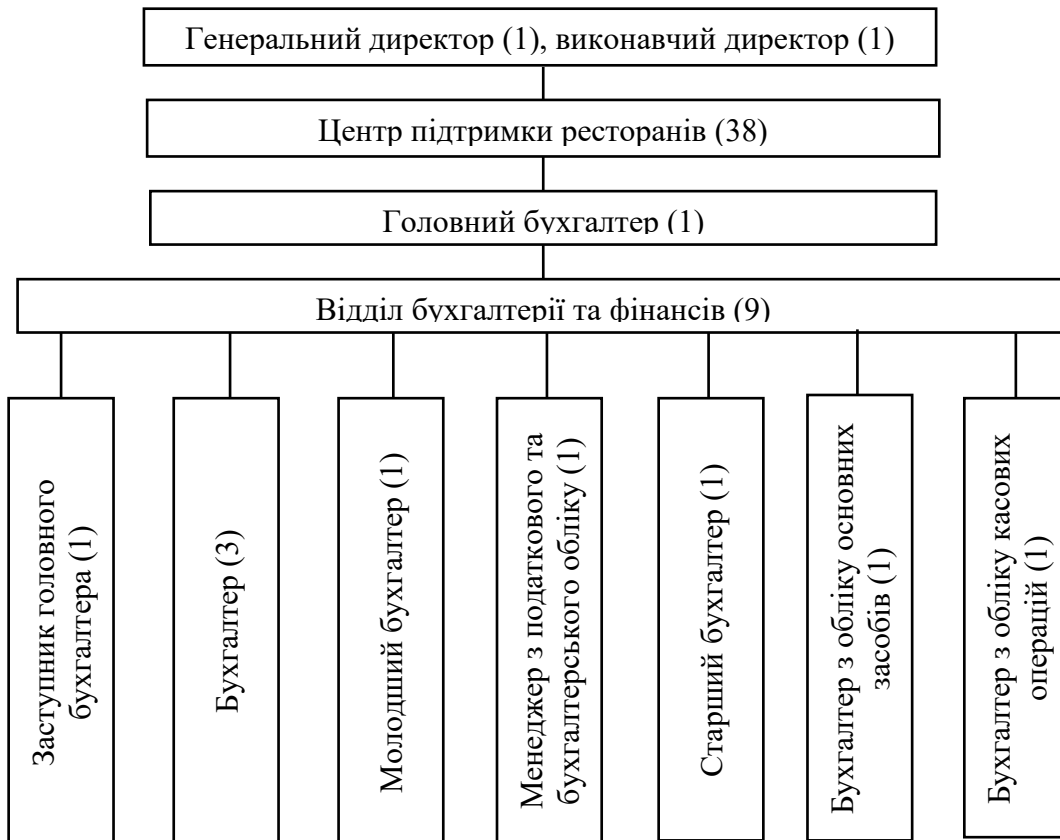

Рис. 2.2. Організаційна структура ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна»

Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером, який підпорядковується безпосередньо генеральному та виконавчому директорам, а також центру підтримки ресторанів. Право підпису документів має генеральний директор, а також головний бухгалтер – на первинних бухгалтерських документах, реєстрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах і документах. Основні завдання головного бухгалтера компанії описані на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Обов'язки головного бухгалтера ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна»

Розпорядження головного бухгалтера є обов'язковими до виконання усіма працівниками бухгалтерії компанії.

Відповідно до виконуваних обов'язків та певного статусу професії, головний бухгалтер бере на себе тягар відповідальності як от за дотримання норм законодавства та внутрішніх положень компанії всіма працівниками бухгалтерії, належне зберігання первинних документів та їх своєчасне надання на вимогу органам контролю, належне та своєчасне оформлення первинних документів та реєстрів, своєчасне та достовірне подання інформації у вигляді фінансової звітності, а також податкових декларацій до відповідних державних органів. Частково на основі наказу чи розпорядження такі обов'язки може виконувати заступник головного бухгалтера або інші працівники бухгалтерії, основні завдання яких зображено на рис. 2.4.

Основні завдання бухгалтерського обліку ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна:

<p>формування повної та достовірної інформації про діяльність Товариства та його майновий стан, необхідної внутрішнім, а також зовнішнім користувачам бухгалтерської звітності: інвесторам, кредиторам та іншим користувачам фінансової звітності;</p>	<p>формування інформації, необхідної для правильного та своєчасного нарахування і сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;</p>	<p>контроль наявності та руху майна, використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів (у тому числі у відповідності із затвердженими нормами, нормативами, кошторисами);</p>
	<p>підготовка спеціальних форм звітності для системи корпоративного управління Товариством;</p>	

Рис. 2.4. Основні завдання бухгалтерської служби підприємства

Товариство складає фінансову звітність за національними стандартами згідно із принципом нарахування і відповідності доходів та витрат. Згідно даних фінансової звітності за 2023 рік (Додатки А.1-А.3) було сформовано діаграму (рис. 2.5), яка відображає основні показники діяльності за 2023 та 2022 роки.

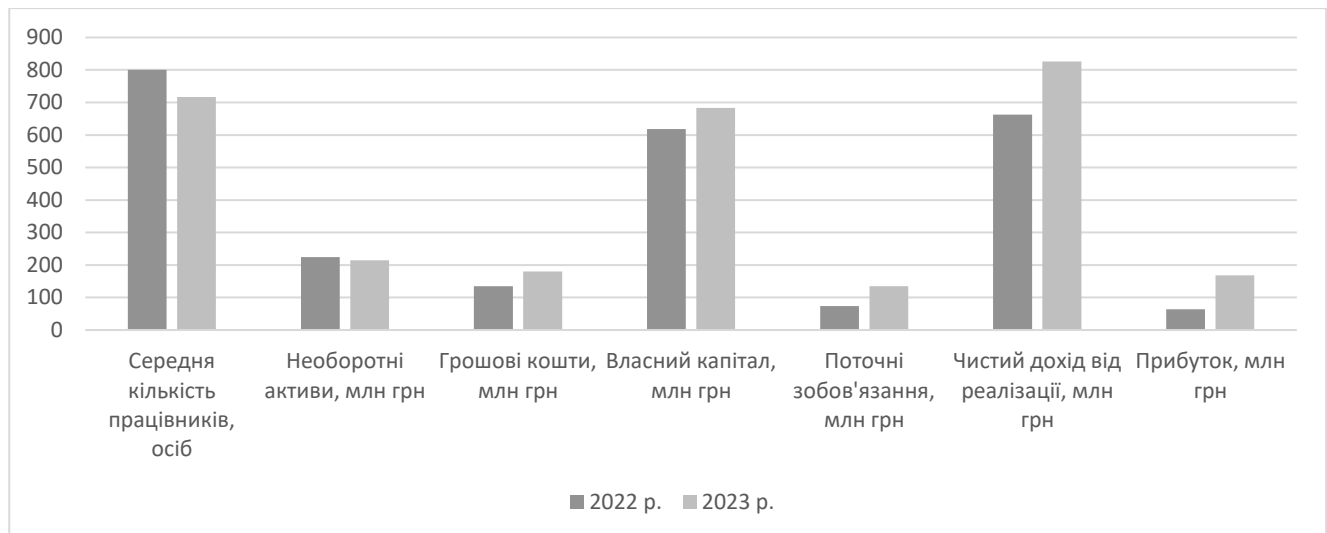

Рис. 2.5. Основні показники діяльності підприємства за 2023-2022 роки

Як можна побачити з діаграми, основні показники діяльності компанії не зазнали значних змін за останні рік. Детальніший аналіз показників досліджуваного підприємства проведено в п. 3.3 в частині внутрішнього контролю за діяльністю.

2.2. Методика, порядок та організація ведення обліку безготівкових операцій у ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна»

Облік безготівкових коштів в ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» ведеться у відповідності до чинного законодавства (нормативно-правові акти, що регулюють питання обліку безготівкових коштів детально розглянуті у Розділі 1, п.1.3) та керуючись національними стандартами обліку та звітності в Україні.

Облік на підприємстві є повністю автоматизованим та ведеться у програмному забезпеченні BAS.Бухгалтерія. Дані про залишки безготівкових коштів та операції з ними можна побачити та здійснити в розділі «Банк і каса».

Товариство користується послугами одразу декількох банків. Структуру залишків на рахунках вищезазначених банків та сервісів, а також їх національний та міжнародний рейтинг можна побачити в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Обслуговуючі банки ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» та їх рейтинг

Назва банку	Залишок на 31.12.23, тис.грн	Структура, %	Світовий рейтинг	Український рейтинг
АТ «АБ «РадаБанк»	143 039	78%	-	uaAAA
АБ «Райфайзен Банк Аваль»	36 637	20%	Сaa3	uaAAA
АТ «ОТП Банк»	6	0%	Withdrawn	uaAAA
АТ «Ощадбанк»	771	0%	Сaa3	-
ПАТ «Банк Восток»	1 105	1%	Сaa3	uaAA+
Service Food platforms	1 576	1%	-	-
Інші	549	0%	-	-
Разом	183 683	100%	X	X

Як можна відмітити з таблиці, лівова частка розрахунків, а також залишків на рахунку станом на 31.12.2023 припадає на РадаБанк, а саме 78% від загального залишку, найменше ж платежів проводиться за допомогою ОТП Банку, частка якого складає менше 1%. Більшість обслуговуючих банків Компанії мають рейтинг вище середнього та забезпечують нормальну господарську діяльність.

Для зберігання коштів в дорозі, отриманих сервісами доставки, до здійснення взаєморозрахунків контрагентів між собою, згідно з домовленістю сторін використовується Service Food platforms, що являє собою спеціально розроблену платформу для цих цілей. Потреба в такому сервісі виникла у зв'язку зі специфікою діяльності компанії. Кошти в дорозі являють собою надходження від покупців, які замовили доставку і здійснили оплату за їжу одразу в сервісі доставки Болт або Глово. Рух коштів при цьому відбувається наступним чином (див. рис. 2.1).

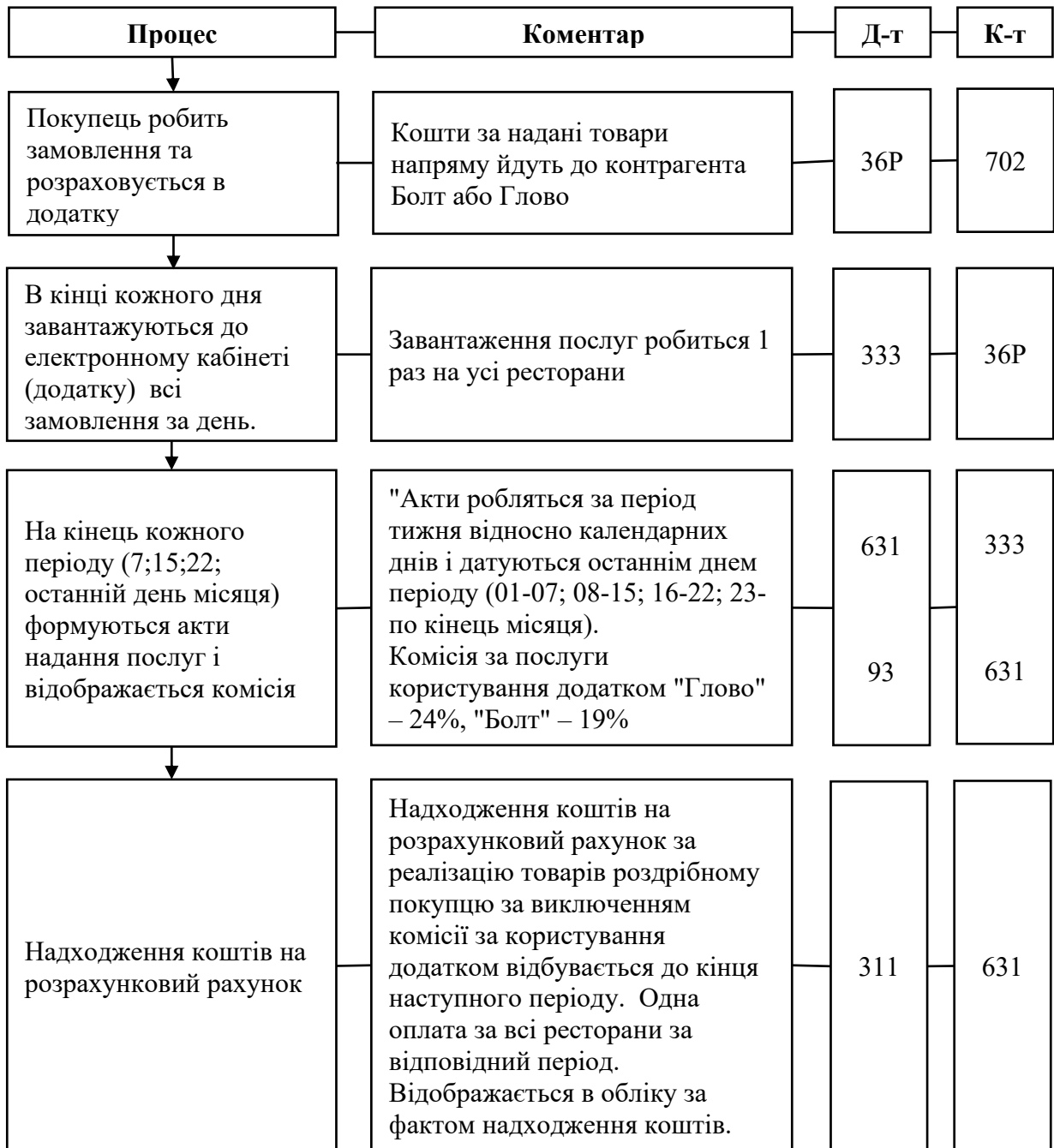

Рис. 2.1 Рух коштів в дорозі із застосуванням клієнтами додатків Глово або Болт

Окрім доставки, велику частину коштів в дорозі займає еквайринг, який допомагає здійснювати розрахунок клієнтів за допомогою POS-терміналів. Більшість клієнтів ресторанів віддають перевагу оплаті за придбаний товар за допомогою банківської карти, Apple чи Google Pay чи іншими способами безконтактної оплати аніж готівковій формі розрахунків.

Послуги еквайрингу Товариству надають такі банки: АБ «Райфайзен Банк Аваль», АТ «Ощадбанк» та ПАТ «Банк Восток», де для таких цілей було створено спеціальні рахунки. Рух коштів починаючи з оплати покупцем до надходження коштів на банківський рахунок схожа з доставкою, проте є певні відмінності. Схема зображена на рис. 2.2

Процес	Коментар	Д-т	К-т
Клієнт здійснює оплату за допомогою POS-терміналу	Виручка обліковується на спеціальному рахунку, призначеному для розрахунків з роздрібними покупцями. Після здійснення оплати термінал видає чек, що є розрахунковим документом	36Р	702
В кінці кожного дня виводиться звіт по виручених коштах	Завантаження звіту робиться 1 раз на день по кожному ресторану мережі окремо з одночасним виведенням архіву операцій на позабалансових рахунках.	333	36Р
В кінці кожного дня кошти перераховуються на поточний рахунок	При цьому, складається платіжна інструкція	311	333
Відображення витрат на розрахунково-касове обслуговування	Витрати відображаються одночасно з переказом виручки на поточний рахунок. Комісійна винагорода залежить від тарифів банку та визначається у відсотках від суми переказу.	93	333

Рис. 2.2. Рух коштів під час процесу еквайрингу в ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна»

Детальніше аналітичний та синтетичний облік безготівкових розрахунків та їх документальне оформлення описано в п. 2.3 та 2.4 цього розділу.

2.3. Документальне забезпечення обліку безготівкових розрахунків

Левову частку всієї роботи бухгалтерської служби займає документальне забезпечення всіх операцій, що відбуваються на підприємстві, тобто складання та оформлення первинних документів. Кожен документ є надзвичайно важливим, оскільки він «фіксує» проведення тої чи іншої операції та, відповідно, слугують доказом того, що все проведено вірно та у відповідності до чинного законодавства.

На основі первинних документів базується облік в цілому, вони є підставою для проведення всіх подальших операцій, формування доходів та витрат. Правильно сформовані первинні документи є основою для складання звітності, що в свою чергу слугує базою для прийняття управлінських рішень.

Щодо документального забезпечення обліку безготівкових розрахунків, можна відмітити вагомість та важливість правильного та своєчасного відображення таких операцій в обліку, яка пов'язана з тим, що будь-які розрахунки на підприємстві є основою його діяльності.

Сучасні форми безготівкових розрахунків, тобто документи, якими оформлюються операції з безготівковими розрахунками, а також їх переваги та недоліки детально описані в п.1.2. 1 Розділу.

Оскільки досліджуване підприємство веде облік автоматизовано в програмі BAS.Бухгалтерія, далі буде описано облік безготівкових розрахунків в програмі.

Насамперед, для відображення операцій з безготівковими коштами в програмі існує спеціальний модуль під назвою «Банк і Каса». Для безготівкових операцій призначена частина «Банк», де розміщені такі документи:

- Платіжні інструкції – першочергово відкривши цю вкладку в програмі, буде відображено всі документи за визначений період, також можна обрати певний рахунок та контрагента.

Документ має стандартні реквізити, як от номер, дата, банківський рахунок, з якого списуються кошти, одержувач та номер його банківського рахунку, на який заходять кошти, договір, сума, ставка та сума ПДВ, а також призначення платежу.

Інструкція є підставою списання коштів з рахунку, але не здійснює його автоматично, на відміну від документу Списання з банківського рахунку. Коли зобов'язання зі сплати виконані, внизу документу автоматично проставляється прапорець у пункті «Оплачено». Для того аби документ вважався дійсним, необхідно його провести, натиснувши відповідну кнопку зверху. Якщо все зроблено вірно, на документі з'явиться зелений прапорець, який є підтвердженням здійснення операції.

В програмі є можливість друку документу в затвердженому законодавством форматі, а також створення на його підставі документу Списання з банківського рахунку.

- Списання та Надходження з банківського рахунку – документ, який можна створити або на основі згаданого вище Платіжної інструкції, або Рахунків на оплату. Документ фактично є банківською випискою, тобто підтвердженням того, що гроші були списані або зараховані на конкретний банківський рахунок.

Документ списання прямо пов'язаний з Платіжною інструкцією, який можна створити на його основі та навпаки. Також, є можливість створення податкових накладних на його основі.

Документ списання складається з двох частин, де перша – реквізити документу та друга – таблична частина, в якій вказується відповідна відомість, кореспондуючий рахунок та сума.

Важливою частиною документу є вибір правильної статті руху коштів, які є унікальними для кожного підприємства та вносяться бухгалтером відповідно до виду діяльності (наприклад, зарплата, відрядження, податки, податки, РКО, списання та надходження грошових коштів від контрагентів тощо).

Надходження коштів має дещо простішу форму, він не містить табличної частини, проте там вказується номер договору, Контрагент та призначення платежу. У всьому іншому реквізити аналогічні до Списання.

Список обох цих документів знаходиться в відділі «Банківські виписки» в модулі «Банк і каса».

- Заявка на купівлю/продаж валюти та Купівлі/продажі валюти – якщо підприємство має бажання обміняти суму в гривні на іншу валюту за допомогою послуг банку, в програмі необхідно спочатку створити відповідну Заявку, на основі якої створити Документ Купівлі\продажі валюти.

Окрім модулю «Банк і Каса» безготівкові розрахунки відображають на інших вкладках, як от:

- Продажі. При реалізації продукції, товарів чи послуг складається документ Рахунки на оплату покупцям. Цей документ підходить як для передоплати, так і повної оплати вже по факту виконання зобов'язань.

Документ складається з частини з реквізитами (номер, дата, банківський рахунок, контрагент та договір) та табличної частини, яка в свою чергу поділяється на вкладки: товари, зворотна тара, послуги, а також додатково (адреса поставки, склад). Наприклад, на вкладці Товари є такі стовпці: номенклатура, кількість, одиниці виміру, ціна з ПДВ, сума та без ПДВ, а також ставка податку. На «Зворотна тара» - відображається все те ж саме, окрім ПДВ та одиниці виміру. В «Послугах» додатково з'являється зміст послуги та додаткові відомості. На основі документу можна створити Надходження на банківський рахунок.

- Купівлі. Процес роботи на цій вкладці аналогічний до Продажів, різниця полягає в тому, що в даному випадку складається Рахунок на оплату постачальникам.

По реквізитах документ майже ідентичний до описаного раніше Рахунку покупцям. Різниця полягає в тому, що тут з'являється вид операції (Покупка, комісія, Устаткування, Об'єкти будівництва), відповідно до якого змінюється таблична частина. На основі документу створюється Списання з банківського рахунку.

- Зарплата і Кадри. Виплата заробітної плати працівників здійснюється через касу або банк, що оформляється відповідними відомостями на виплату.

Відомість в банк має такі реквізити: дата, номер, підрозділ, зарплатний проект, вид виплати (аванс, зарплата), місяць виплати. Таблична частина складається з декількох вкладок (виплата зарплати, ПДФО, внески, внески ФОП та фізичні особи) та розраховується і заповнюється автоматично на основі інших документів з нарахування заробітної плати та за допомогою спеціальних кнопок в документі.

На підставі відомості складається Списання з банківського рахунку.

Також в програмі передбачені різноманітні звіти, розміщені на однойменній вкладці. У питаннях обліку безготівкових розрахунків найбільш корисними є ОСВ, ОСВ по рахунку, аналіз та картка рахунку, а також Звіт по проводках та Головна книга.

Загалом, використовувана досліджуваним підприємством програма дає змогу вчасно та якісно документально оформлювати операції з безготівковими розрахунками, що є надзвичайно важливим в сучасних умовах ведення бізнесу.

2.4. Синтетичний та аналітичний облік безготівкових розрахунків в умовах застосування комп'ютерних технологій

Безготівкові розрахунки є однією із найважливіших частин господарської діяльності будь-якого підприємства і, відповідно, їх облік відбувається максимально оперативно та точно. Всі операції з безготівковими розрахунками відображаються бухгалтерськими проведеннями

Для відображення операцій з безготівковими розрахунками, згідно з затвердженим Планом рахунків та Інструкції про його застосування, ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» використовує рахунки 31 «Рахунки в банках» та 33 «Інші кошти».

В таблиці 2.2. детальніше описано субрахунки, які використовуються для проведення безготівкових розрахунків та їх призначення.

Таблиця 2.2

Субрахунки, які використовуються для обліку безготівкових коштів

№	Назва субрахунку	Призначення
311	Поточні рахунки в національній валюті	для обліку здійснення розрахунків з контрагентами, сплати податків, виплати заробітної плати та інших операцій, пов'язаних з діяльністю підприємства, які відбуваються в межах та у національній валюті України.
312	Поточні рахунки в іноземній валюті	для обліку операцій та зберігання коштів в іноземній валюті. На досліджуваному підприємстві є залишки в доларах США, євро та рублях.
313/ 314	Інші рахунки в банку в національній/іноземній валюті	на досліджуваному підприємстві на цьому рахунку ведеться облік розрахунків корпоративними картами співробітників в національній та іноземній валютах відповідно.
315/ 316	Спеціальні рахунки в національній/іноземній валюті	для обліку операцій, що не відносяться до основної діяльності підприємства. Наприклад, купівля акцій.
331/ 332	Грошові документи в національній/іноземній валюті	для обліку векселів одержаних/виданих, а також платіжних чеків та інших розрахункових документів.
333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті	для обліку коштів, які вже перераховані, але ще не надійшли на поточний рахунок в національній валюті. В компанії, здебільшого складається з операцій з доставкою або еквайрингу.
334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті	для обліку коштів, які вже перераховані, але ще не надійшли на поточний рахунок в іноземній валюті. На досліджуваному підприємстві в 2023 році були операції в доларах США та євро.
335	Електронні гроші, номіновані в національній валюті	для обліку цифрових грошей. Наприклад, крипто валюти.

Всі ці рахунки є активними, що означає надходження коштів по дебету та їх витрачання – по кредиту. Залишки на початок та кінець періоду також відображаються в дебеті рахунків.

Для того аби побачити рух по рахунках за період в програмі, яку використовує Товариство в облікових цілях передбачені звіти, як от Оборотно-сальдова відомість, де видно залишки на початок та кінець періоду, а також

обороту за відповідний період. ОСВ можна сформулювати як загальну (по всіх рахунках), так і по конкретному, виставляючи певні параметри, де також можна встановити прапорці для відображення, наприклад, банків та рахунків по яких проходили платежі.

Також, для того аби вивести проводки за період, в програмі передбачений звіт Картка рахунку, в якому відображається журнал проводок по обраному рахунку. Типова кореспонденція по рахунках обліку безготівкових розрахунків на рахунках в банках ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» наведена в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Типова кореспонденція рахунків обліку безготівкових розрахунків по коштах на рахунках в банках ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна»

Зміст операції	Д-т	К-т	Сума, грн
311 «Поточні рахунки в банках в національній валюті»			
На поточний рахунок в банку надійшла оплата від покупців за реалізовану продукцію	311	361	300 000,00
Перерахування коштів, одержаних від інкасацій кас, надходжень від покупців, які користувались послугами доставки та надходження від еквайрингу на поточний рахунок	311	333	1 286 532,11
Перерахування коштів на рахунок під постачальників у вигляді повернення авансів або перерахування коштів від компаній, що займаються доставкою продукції Товариства	311	631	1 286 532,11
Оплата постачальнику за сировину з поточного рахунку в банку	631	311	120 000,00
Перерахування коштів з поточного рахунку в банку до каси підприємства	301	311	25 000,00
Виплата добових по відрядженню головного бухгалтера	372	311	1 250,00
Сплата ПДВ до бюджету з поточного рахунку	641	311	2 600 000,00
Виплата заробітної плати працівникам	661	311	500 000,00
312 «Поточні рахунки в банках в іноземній валюті»			
Відображення доходу від курсових різниць	312	714	1 435,21
Сплачено KFS Global за використання товарної марки	632	312	1 000 000,00
Відображення витрат від курсових різниць	945	312	534,56

Продовження табл. 2.3			
313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»			
Дохід від отриманих відсотків по корпоративних банківських рахунках працівників підприємства	313	732	12,34
Перерахування коштів з поточного рахунку в банку підприємства на корпоративні картки працівників	313	311	25 000,00
Витрати працівників на відрядження з оплатою за допомогою корпоративних карт	372	313	5 763,91
Адміністративні витрати на розрахунково-касове обслуговування корпоративних карт	92	313	1 200,00

Здебільшого, витрати на надходження на банківські рахунки Товариства складаються з розрахунків з контрагентами, а також витрат на утримання персоналі (заробітна плата, відрядження, корпоративні карти тощо).

Окрім коштів на рахунках в банках, підприємство має залишки та веде розрахунки по грошових коштах в дорозі. Вони являють собою гроші, які були перераховані покупцем, але ще не надійшли на рахунок. На досліджуваному підприємстві під цю категорію підпадають надходження чи витрачання від доставки та еквайрингу, схема руху яких описана в п.2.2.

Типові бухгалтерські проводки по операціях з грошовими котами в дорозі в ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» описано в таблиці 2.4 нижче.

Таблиця 2.4

**Типова кореспонденція рахунків обліку грошових коштів в дорозі ТОВ
«Глобальна Ресторанна Група – Україна»**

Зміст операції	Д-т	К-т	Сума, грн
333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»			
Інкасація каси ресторанів підприємства	333	301	156 863,50
Кліринг, еквайринг (описано далі в цьому розділі)	333	333	65 700,00
Зведення замовлень клієнтів, що користувались послугами доставки за день (описано далі в цьому розділі)	333	36Р	4 364 635,87
Дохід від округлень копійок	333	719	12,00
Перерахування коштів на поточний банківський рахунок	311	333	500 000,00
Оплата відсотків за послуги доставки платформам Глово та Болт	631	333	67 450,00
Витрати на рекламу в застосунках з доставки	93	333	5 700 000,00
Витрати від округлення копійок	949	333	24,00

Продовження табл. 3.4			
334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»			
Купівля валюти (зворотна проводка – продаж валюти)	334	312	6 000 000,00
Перерахування національної валюти в іноземну (зворотна проводка – перерахування іноземної валюти в національну)	334	333	6 000 000,00

Здебільшого, витрати на надходження грошових коштів в дорозі являють собою доставку та еквайринг.

2.5. Удосконалення обліку ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна» з використанням комп'ютерних технологій

ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» веде облік повністю автоматизовано із застосуванням програмного рішення BAS.Бухгалтерія, яка розроблялась спільно українськими та європейськими спеціалістами в якості аналога російської програми 1С.Підприємство, проте підлаштованої під українське законодавство.

Повна автоматизація всього процесу була вимушено здійснена під час пандемії COVID-19 в 2020 році. В той час у зв'язку зі карантинном більшість компаній по всьому світу перейшли на дистанційний формат роботи чи навчання. Через це виникла потреба в діджиталізації всіх процесів, у тому числі обліку, яка ще більше закріпилась у зв'язку з повномасштабним вторгненням 2022 року. [48]

Програма BAS.Бухгалтерія є дуже популярною в Україні, більшість компаній використовують її для ведення обліку і загалом вона вважається дуже надійною та зручною у використанні.

BAS дозволяє вести облік у всіх ланках діяльності підприємств, вона є універсальною і підходить фактично для будь-якого виду діяльності. Окрім бухгалтерського, в програмі також передбачено можливість вести податковий облік та складати звітність. Окрім того, існують різні конфігурації програми, які дають можливість працювати як великим холдингам з багатьма філіями, так і малим та мікро підприємствам чи навіть ФОПам. Для аграрних підприємств також

облік в програмі не викликає труднощів, як і підприємствам з великою кількістю роздрібних операцій, до яких відноситься досліджуване підприємство.

Інтерфейс програми складається з початкової сторінки, верхньої панелі, де є вкладки з відкритими документами чи довідниками та зверху можна побачити ім'я користувача та назву бази, а також бокової панелі з модулями програми. Детальніше облік безготівкових розрахунків в програмі описано в п.2.3 цього розділу.

Загалом, як і згадувалось раніше, програма дає всі можливості для повноцінного ведення обліку та контролю. Програма адаптована під українські нормативи та положення ведення обліку, проте вона все ж працює на базі 1С, що є першочергово є російською розробкою. В умовах ведення війни з російською федерацією актуальнішим є перехід на українські аналоги, що водночас служитиме як підтримка українського бізнесу, що є дуже важливим важелем підтримки та розвитку економіки країни.

Нижче наведено перелік програм українських розробників та короткий опис їх функціоналу, якими можна повноцінно замінити BAS:

1. MASTER.Бухгалтерія. Є однією із найпопулярніших програм для ведення обліку в Україні. Інтерфейс програми дуже схожий на BAS.Бухгалтерія та складається з головного екрану та вкладок, що розміщені з лівого боку. Вкладки являють собою частини обліку та фактично не відрізняються від описаних раніше в BAS, проте там відокремлений кадровий та податковий облік.

З питань обліку безготівкових коштів в програмі передбачено модуль «Банк і Каса», який дозволяє обліковувати гроші як в готівковій, так і в безготівковій формах, а також в різних валютах, які можна додати в цьому ж розділі. Для зручності, модуль поділено на розділи, що відокремлюють не лише касу та банк, а й звіти, налаштування. Окремо виділено розділ Клієнт-банк, що є дуже зручним та актуальним в наш час як для підприємців, так і для банківських установ, оскільки це значно спрощує та пришвидшує процес комунікації.

Також, варто відмітити, що розробники MASTER дають можливість спробувати програму в роботі завдяки демо-версії, на сайті детально описано всі

процеси та методичні рекомендації по роботі, також існує сервісний центр, що спрощує процес адаптації працівників до роботи та дає розуміння того, чи підходить їм програма.

2. BOOKKEEPER. Розробник позиціонує програму як унікальний сервіс, який вирішує завдання обліку. Програма поділена на модулі, що розміщені зверху екрану, а також панель збоку, де по кожному розділі можна розглянути та працювати з ними. Розділи є як стандартні (операції, звіти, довідники), так і ті, що стосуються конкретного розділу, наприклад продажі та придбання мають ще перелік контрагентів, договорів, проектів, об'єктів обліку та прайс листи.

Окремого розділу для грошових коштів в програмі не передбачено, облік ведеться в модулі Бухгалтерія, в пункті меню Банк і каса, що складається з таких елементів: Рахунки, Платежі, Платежі у валюті, Каса та Підзвіт. В програмі передбачено більше 50 операцій надходжень та витрат грошових коштів, які складаються з виплат працівникам, оплати від постачальників, виплат дивідендів, сплата податків, а також є окремі документи Допомога ЗСУ та Благодійна допомога військовослужбовцям, що є надзвичайно актуальним в наш час. Окрім того, варто відмітити корпоративну соціальну відповідальність розробника. Так, під час воєнного стану оплата здійснюється на добровільній основі, а також перші 30 днів використання програми є безкоштовними, що дає змогу оцінити її функціонал.

3. Дебет Плюс. Програма має модульну структуру. Інформація зберігається у вигляді первинних, розрахункових та керуючих документів.

Для обліку безготівкових коштів передбачено підсистему Облік банківських операцій. Підсистема дає змогу складати різні види банківських документів, а також вивести звіти та відомості по них. Також Дебет Плюс дає можливість імпорту платіжних інструкцій з системи Клієнт-Банк.

4. Dilovod. Це український онлайн-сервіс, що як зазначає розробник, призначений для спрощення та ведення бухгалтерського та податкового обліку, а також складання звітності.

Програма складається з модулів, один з яких під назвою Гроші призначений для обліку грошових коштів. Модуль дає можливість контролювати грошові

потоки 24/7, налаштувати реквізити, що допоможе спростити та скоротити час на процес створення документів та виведення звітів. Програма підтримує всі формати банківських виписок в Україні, тому в користувачів Клієнт-банк програма автоматично підтягує документи, а також окремо передбачений облік з використанням реєстратор розрахункових операцій, що є дуже актуальним для ТОВ «Глобальна Ресторанна Група Україна».

5. Вправно. Позиціонується саме як аналог 1С та BAS.Бухгалтерія та має схожу архітектуру, тому перехід буде зручним та адаптація швидка.

Модуль Банк призначений для ведення безготівкових операцій та дає можливість відстежувати фінансові потоки в реальному часі. Програма має стандартний пакет документів та звітів, а також передбачений програмний реєстр розрахункових операцій.

Дані програми дають можливість вести облік та, здебільшого, складати звітність. Проте, також вважаю за необхідне відмітити програму М.Е.Дос, яка призначена для складання та подання звітності, податкових декларацій тощо.

Загалом, облік на досліджуваному підприємстві налагоджений та автоматизований. Найкращим удосконаленням обліку із застосуванням комп'ютерних технологій на мою думку є перехід на одну із запропонованих вище або іншу систему для ведення обліку та складання звітності. Відмова від всього російського та підтримка українського бізнесу є запорукою розвитку як економіки, так і інших аспектів життя України.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

3.1. Методичні прийоми внутрішнього контролю безготівкових розрахунків

Важливою частиною в діяльності будь-якого підприємства є її аналіз та контроль як внутрішній, так і зовнішній. Найпоширенішою формою зовнішнього контролю є аудит, який являє собою незалежну оцінку фінансової звітності з метою висловлення думки про її достовірність та відповідність чинному законодавству. Аудиторську перевірку досліджуваного підприємства щороку проводить ТОВ «Бейкер Тіллі Україна», що оперує під брендом «Baker Tilly» та є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd.

Внутрішній контроль проводиться в середині підприємства, для цього зазвичай створюються спеціальні підрозділи або наймаються працівники в залежності від розміру компанії. В ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна» ці обов'язки покладено на управлінський персонал.

Методичні прийоми внутрішнього контролю безготівкових коштів, які застосовуються на досліджуваному підприємстві з метою контролю за безготівковими розрахунками умовно можна поділити на дві групи: загальнонаукові та специфічні, які в свою чергу поділяються на фактичні та документальні.

До загальнонаукових прийомів належать:

- аналіз та синтез – два взаємопов'язаних та протилежних процеси. Перший – це розкладання одного цілого на окремі частини, а другий – навпаки. Детальний аналіз діяльності підприємства наведений в п.3.3 цього розділу, оцінка використання підприємством безготівкових коштів наведена в п.3.2.

- індукція й дедукція – більше використовується при виявленні відхилень або неточностей. Наприклад, при виявленні відхилень між даними обліку та

банківськими виписками, починають розглядати кожну окрему суму, щоб виявити джерело відхилень, тобто йдуть від загального до конкретного, що називається дедукцією. Індукція є протилежним способом – коли від конкретної суми доходять до загальної.

- аналогія та моделювання – це коли порівнюють отриманий результат з результатами схожих підприємств. В даному випадку прикладом є методика віднесення грошових коштів на поточні рахунки в банку від послуг еквайрингу (оплата роздрібними клієнтами за допомогою РРО). Схема руху коштів, яка описана в Розділі 2, порівнюється з підприємствами цієї ж сфери аби оцінити рівень надійності та швидкості руху коштів, а також величини затрат.

- абстрагування та конкретизація – по своїй суті ці методи схожі на описані раніше індукцію та дедукцію.

- системний та функціонально-вартісний аналіз – являє собою аналіз діяльності підприємства з врахуванням всіх факторів, що можуть впливати на його діяльність прямо бо опосередковано. Наприклад, діяльність ресторанів під час пандемії Covid-19 в 2020 (було запроваджено карантинні обмеження згідно законодавства) або робота в умовах воєнного стану з 2022 року і донині (припинення роботи під час Повітряної небезпеки).

Специфічні прийоми, поділяються на:

- документальні, які в свою чергу бувають в формі:

- інвентаризація – перевірка наявності грошових коштів в касі у відповідності до даних обліку. Наприклад перевірка повноти оприбуткування в касі готівки, знятої з банківського рахунку.

- контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво.

- експертиза (лабораторний аналіз).

- обстеження та спостереження – спостереження за роботою працівників під час розрахунку клієнтів безготівковим способом.

- отримання письмових пояснень і довідок – у разі виявлення відхилень між даними банку та обліку, у матеріально-відповідальних осіб запрошується пояснення.

- документальні, до яких належать:

- перевірка по суті – є одним із найважливіших заходів контролю. Така перевірка передбачає тести контролю, тобто обирається певна кількість операцій, по яких розглядаються супроводжуючі документи (накладні, акти, платіжні інструкції), де звіряються суми, реквізити тощо.
- фактична – перевірка дотримання законодавства з питань оподаткування та порядку проведення розрахунків з контрагентами.
- арифметична – перевірка документів та звітності на арифметичну точність.
- зовнішня перевірка – запрошуються банківські підтвердження та акти звірки з контрагентами для контрольного порівняння залишків.

Описані вище процедури є необхідними для проведення якісного контролю за діяльністю підприємства. Такий контроль дає змогу оцінки діяльності в процесі його діяльності, а також є необхідним запобігання помилок та відхилень.

Результати здійсненого контроль в першу чергу необхідні управлінському персоналу та керівництву для прийняття управлінських рішень, а також зовнішнім користувачам, наприклад потенційним інвесторам.

3.2. Оцінка використання безготівкових коштів на ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна» та її вплив на результати роботи підприємства

Оцінка використання грошових коштів, зокрема безготівкових, є невід'ємною частиною контролю за діяльністю підприємства в цілому. Така оцінка дає розуміння того, як компанія отримує та витрачає свої грошові ресурси, що також дозволяє оцінити рівень ліквідності та стійкості підприємства та його загальний фінансовий стан.

Важливою частиною для ведення контролю за безготівковими розрахунками є аналіз грошових потоків. Інформацію про надходження і вибуття грошових коштів підприємства протягом звітного періоду в результаті операційної,

інвестиційної та фінансової діяльності відображено в Звіті про рух грошових коштів (Додаток А.3). На досліджуваному підприємстві його складають за прямим методом.

Чистий рух коштів в ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» за 2023 рік становить 48 166 тис. грн.. На рис. 3.2.1 зображено структуру руху в залежності від виду діяльності.

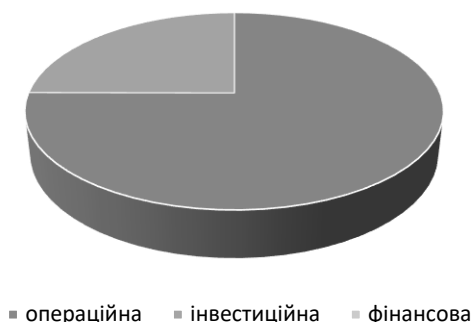

Рис. 3.1 Структура руху грошових коштів в залежності від виду діяльності

Джерело: сформовано автором на основі звіту про рух грошових коштів ТОВ «Глобальна Ресторанна Група - Україна» за 2023 рік

Найбільшу частину рух коштів від операційної діяльності, що є нормальною практикою для всіх підприємств, оскільки це є основною діяльністю підприємства і, відповідно, відбувається найбільша частка розрахунків та операцій. Рух від інвестиційної діяльності займає близько 20% від загальної суми та складається з витрат на придбання необоротних активів. Рух від фінансової діяльності протягом періоду відсутній зовсім.

Чистий грошовий потік є індикатором фінансової стійкості підприємства та його прибутковості. Показник визначається як різниця між надходженням та витрачанням грошових коштів компанії з розподілом по виду діяльності. Відповідно, грошові потоки бувають негативними, які виникають при витрачання коштів та позитивними – при їх надходженні. В таблиці 3.1 наведено аналіз динаміки використання безготівкових коштів ТОВ «Глобальна Ресторанна Група Україна» за період з 2019 по 2023 роки.

Таблиця 3.1

**Оцінка безготівкових коштів ТОВ «Глобальна Ресторанна Група
Україна» за 2019-2023 роки**

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. до 2019 р.
Безготівкові кошти, тис.грн	19 282	19 481	16 307	131 240	179 743	-
Абсолютне відхилення до попереднього року, +- тис.грн	-	199	-3 174	114 933	48 503	160 461
Відносне відхилення до попереднього року, %	-	1,03	-162,93	704,81	36,96	832,18
Частка безготівкових коштів у оборотних активах, %	42,94	36,76	34,74	78,25	83,29	-
Абсолютне відхилення до попереднього року, +- п.п.	-	-6,18	-2,02	48,51	5,04	40,35
Частка безготівкових коштів у активах, %	12,57	9,46	6,31	33,55	41,73	-
Абсолютне відхилення до попереднього року, +- п.п.	-	-3,11	-3,15	27,24	8,18	29,16

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Отже, аналізуючи безготівкові кошти ТОВ «Глобальна Ресторанна Група Україна» за період з 2019 по 2023 роки можна відмітити тенденцію зростання обсягів безготівкових коштів, окрім 2021 року, де обсяг залишку зменшився на 3 174 тис. грн (-162,93%) порівняно з 2020. Таке зниження пропорційне до зниження обсягу продажів.

Проте, попри зниження обсягів в 2021, вже в наступному 2022 році залишок безготівкових коштів становив 131 240 тис.грн, що на 114 933 тис.грн або на 704,81% більше ніж в попередньому періоді. При цьому, частка безготівкових коштів у оборотних активах та активах загалом також суттєво зросла, а саме на 48,51% та 27,24% відповідно. Таке значне зростання пов'язане здебільшого зі збільшенням кількості ресторанів мережі і, відповідно, обсягів розрахунків з дебіторами та кредиторами.

В 2023 році обсяги безготівкових коштів на рахунках продовжують збільшуватись, а саме на 48 503 тис.грн або на 36,96%, їх частка ж у активах та оборотних активах зросла на 8,18% та 5,04%.

Такі зміни в динаміці безготівкових коштів свідчать про збільшення обсягів розрахунків та є показником покращення загального фінансового становища підприємства та його конкурентоспроможності.

Середній обсяг безготівкових коштів за аналізований період розраховано нижче

$$\overline{\text{БК}} = \frac{19\,282 + 19\,481 + 16\,307 + 131\,240 + 179\,743}{5} = 73\,210,6 \text{ тис.грн}$$

Отже, середній показник залишку безготівкових коштів за аналізований період становить 73 210,6 тис.грн. Динаміка безготівкових коштів ТОВ «Глобальна Ресторанна Група Україна» за 2019-2023 роки наведено на рис. 3.2.

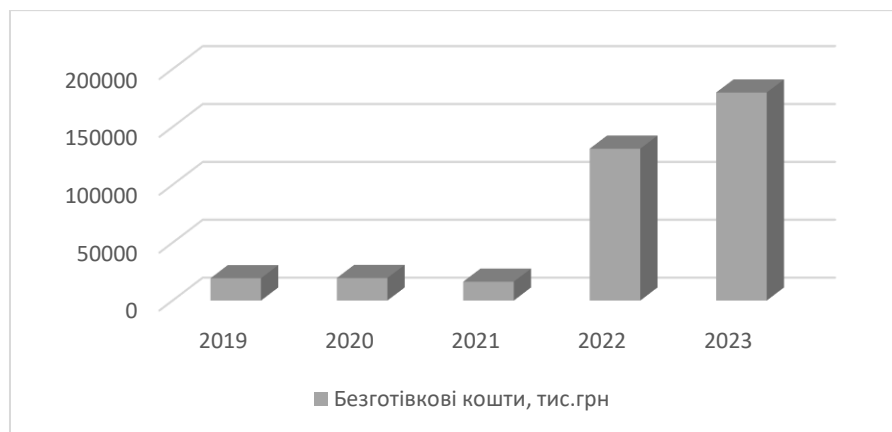

Рис. 3.2 Динаміка безготівкових коштів ТОВ «Глобальна Ресторанна Група Україна» за 2019-2023 роки

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності компанії

Отже, аналізуючи динаміку безготівкових коштів ТОВ «Глобальна Ресторанна Група Україна» за період з 2019 по 2023 роки можна відмітити, що частка безготівкових коштів у оборотних активах компанії не сягає нижче 34%, а частка в активах загалом не нижче 6%. При цьому, найнижчий рівень був у 2021 році, а найбільший у 2023, що на пряму залежить від зміни обсягу розрахунків з контрагентами та кількості працюючих ресторанів групи. Загалом обсяги

безготівкових коштів мають тенденцію зростання, що свідчить про розширення діяльності підприємства та підвищує конкурентоспроможність компанії.

Залишки по рахунках та суми оборотів за період по субрахунках можна побачити в Оборотно-сальдовій відомості, попередньо сформувавши її в програмі 1С. Витяг з ОСВ по безготівкових розрахунках наведено в таблиці 3.2 нижче.

Таблиця 3.2

Структура залишків по рахунках обліку безготівкових коштів, тис.грн

Рахунок	Залишок на 31.12.22	Оборот Д-т	Оборот К-т	Залишок на 31.12.23	Структура на 31.12.23
31	131 240	1 205 685	1 157 182	179 743	98%
311	80 768	1 204 380	1 124 278	160 870	88%
312	50 429	1 182	32 798	18 814	10%
313	43	123	106	60	0%
33	3 528	899 170	898 759	3 939	2%
333	3 528	898 811	898 400	3 939	2%
334	-	359	359	-	0%
Разом	134 769	2 104 854	2 055 940	183 683	100%

Як бачимо в таблиці, рахунки в банках містять майже всі безготівкові розрахунки компанії за період 2023 року. При цьому, серед них найбільші залишки і обороти по поточному рахунку в національній валюті. Розглянемо детальніше залишки на рахунках різних банків по рахунку в таблиці 3.3, що являє собою витяг з ОСВ по рахунку 311.

Таблиця 3.3

Аналіз залишків на поточних рахунках в банках в національній валюті за період з 01.01.23 по 31.12.23, тис.грн

Банк	Залишок на 31.12.22	Структура, %	Залишок на 31.12.23	Структура, %
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	78 185	96,8%	159 708	99,3%
АТ "Банк Восток"	-	0%	934	0,6%
АТ "ОТП Банк"	2 349	2,9%	6	0%
Рахунок для ФСС	-	0%	-	0%
Рахунок для розміну	234	0,3	222	0,1%
Всього	80 768	100%	160 870	100%

Майже всі залишки грошових коштів як в поточному, так і в попередньому періоді обліковувались в АТ «Райффайзен Банк Аваль», а саме частка залишку по рахунках становить 99,3% в 2023 році та 96,8% в 2022.

Крім того, залишки в іноземній валюті повністю обліковуються в Райффайзен банку. В таблиці 3.4 наведено залишки в іноземних валютах компанії.

Таблиця 3.4

Залишки поррахунках в іноземній валюті за 2023 рік

Банк	Сума в грн/вал.	Залишок на 31.12.22	Структура, %	Залишок на 31.12.23	Структура, %
EUR	грн	679 268	1,3%	529	0,003%
	валюта	17 439		13	
RUB	грн	220	0,0004%	183	0,001%
	валюта	434		434	
USD	грн	49 749 752	98,7%	18 813 036	99,996%
	валюта	1 360 450		495 309	
Разом	грн	50 429 240	100%	18 813 748	100%
	валюта	1 378 323		495 756	

Як бачимо, майже всі залишки в іноземній валюті представлені а доларах США, а саме 99,996% в 2023 році та 98,7% в попередньому. Другу сходинку посідає євро, частка залишку якого в 2022 році становила 1,3%, а от в поточному 2023 знизилась до 0,003%. Залишки в рублях змін не зазнали, оскільки цей рахунок наразі є замороженим у зв'язку з веденням бойових дій проти росії, де могла бути використана ця валюта.

3.3. Внутрішній контроль за діяльністю досліджуваного підприємства, аналіз його ліквідності та платоспроможності

ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» працює в сфері ресторанного бізнесу, а саме надання послуг мобільного харчування. Згідно даних аналітичної системи YouControl, кількість підприємств, зареєстрованих за таким же КВЕД станом на серпень 2024 становить 79 169 осіб. [7] При цьому, згідно даних

Державної служби статистики, загальний обсяг реалізованої продукції в сфері за 2022 рік становив 38 181 млн.грн. [8]

Згідно Звіту про фінансові результати, обсяг реалізації досліджуваного підприємства за 2022 рік становить 663 млн.грн, що складає близько 1,74% від загального обсягу в сфері. В 2023 році, цей показник значно збільшився та становить 826 млн.грн.

Загалом, оцінка показників діяльності важлива насамперед для аналізу використання ресурсів, платоспроможності та фінансової стійкості компанії. Такий аналіз здійснюється виходячи з показників фінансової звітності компанії (Додатки А.1-А.3).

В таблиці 3.5 наведено основні показники активу балансу компанії та їх питому вагу в балансовій вартості.

Таблиця 3.5

Основні показники активу балансу ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна»

Код	Стаття балансу	Вартість активів на початок 2023 року	Питома вага, %	Вартість активів на кінець 2023 року	Питома вага, %
	Необоротні активи	223 518	57%	214 905	50%
1000	Нематеріальні активи	9 753	2%	10 584	2%
1005	Незавершені капітальні інвестиції	3 604	1%	5 131	1%
1010	Основні засоби	197 639	51%	182 636	42%
1090	Інші необоротні активи	12 522	3%	16 554	4%
	Оборотні активи	167 716	43%	215 808	50%
1100	Запаси	11 567	3%	12 557	3%
1125	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	519	0,001%	1 289	0,003%
1130	Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	6 585	2%	10 181	2%
1135	з бюджетом	1 291	0,003%	1 094	0,003%

Продовження табл. 3.5					
1140	Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1 036	0,003%	2 016	0,005%
1155	Інші дебіторська заборгованість	151	0,0003%	333	0,0008%
1166	Готівка	606	0,002%	642	0,001%
1167	Рахунки в банках	134 769	34%	183 683	43%
1170	Витрати майбутніх періодів	1 041	0,003%	2 519	1%
1190	Інші оборотні активи	10 151	3%	1 494	0,005%
	Баланс	391 234	100%	430 713	100%

З таблиці можна відмітити, що під кінець 2023 року як необоротні, так і оборотні активи складають однакові частини балансу, хоча на початок необоротні все ж переважали хоч і не суттєво. Найбільшу частину необоротних активів складають основні засоби, що є нормальною практикою для підприємств. Серед оборотних активів, найбільшу частку займають грошові кошти на їх еквіваленти, зокрема рахунки в банках, що складають 43% на кінець та 34% на початок, що свідчить про збільшення розрахунків безготівковою формою. При цьому, сума залишку готівки становить менше 1% як в 2022, так і 2023 роках, що свідчить про мінімальне використання готівки підприємством протягом року.

Аналіз основних показників діяльності на основі фінансової звітності компанії наведено в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

**Розрахунок основних коефіцієнтів для аналізу діяльності ТОВ
«Глобальна Ресторанна Група – Україна» за 2023 рік**

№ п/п	Показник	Нормативне значення	Значення коефіцієнта		2023 р. до 2022 р., +(-)
			2022	2023	
1	2	3	4	5	6
1	Коефіцієнт покриття (загальний коефіцієнт ліквідності)	≥ 2	2,39	1,60	-0,79
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	1-2	1,85	1,38	-0,47
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,20-0,35	1,84	1,37	-0,47

Продовження табл. 3.6					
4	Коефіцієнт автономії	>0,5	-1,58	-1,58	0,00
5	Коефіцієнт фінансування	>1	-0,61	-0,61	0,00
6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,1	-0,22	-0,27	-0,05
7	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	>0,5	-1,24	-1,21	0,03
8	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	>0,2	0,31	0,09	-0,22
9	Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	0,7-0,9	0,81	0,69	-0,12
10	Коефіцієнт оборотності активів	>1	2,04	1,92	-0,12
11	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	>0,1	-4,74	-4,16	0,58
12	Коефіцієнт рентабельності активів	>0,14	-0,16		-
13	Чистий оборотний капітал (тис. грн.)	>0	94 110	80 972	-13 138

Отже, на основі проведених розрахунків можна зробити такі висновки про діяльність досліджуваного підприємства:

1. Коефіцієнт загальної ліквідності показує достатність ресурсів компанії, які можуть бути в майбутньому використані для погашення його поточних зобов'язань та становить 1,6, що на 0,79 нижче ніж показник 2022 року. В минулому періоді значення показника відповідало нормативному, проте цьогоріч значення менше, що може свідчити про погіршення ліквідності активів підприємства або збільшення його поточних зобов'язань, які компанія не в змозі погасити оборотними активами.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності відображає платіжні можливості стосовно сплати поточних зобов'язань за умови проведення своєчасних розрахунків з дебіторами та в 2023 році становить 1,38, що нижче показника 2022 року на 0,47. Проте, значення показника входить в межі нормального, що свідчить про те, що у випадку критичного стану, підприємство зможе погасити свої поточні зобов'язання за рахунок погашення дебіторської заборгованості.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2022 році становив 1,84, тобто значно більше нормативного показника, проте в поточному періоді цей показник зменшився на 0,47, хоч всеодно не відповідає нормативу. Таке явище хоч і вказує на можливість підприємства погасити свої зобов'язання терміново коштом найбільш ліквідних активів (грошових коштів), проте також може вказувати на неефективну стратегію управління.

4. Коефіцієнт автономії як в попередньому, так і в поточному періодах менші нормативного значення та становлять -1,58, що свідчить про фінансову залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

5. Коефіцієнт фінансування показує залежність підприємства від залучених засобів та становить -0,61 як в 2023 так і в 2022 роках. Таким чином, компанія не є фінансово стабільною та рівень фінансових ризиків занадто високий.

6. Коефіцієнт маневреності власного капіталу визначається як співвідношення між власним оборотними ресурсами підприємства та власним капіталом та становить -0,27, що є на 0,05 менше показника минулого року, що в будь-якому випадку не є нормальним значенням та свідчить про необхідність звернення до позичкових джерел фінансування задля фінансування оборотних активів.

7. Коефіцієнт оборотності власного капіталу характеризує ефективність його використання. Так, в 2023 році цей показник склав -1,21, що не входить в нормальний діапазон його значень, проте зріс порівняно з минулим роком на 0,03, що свідчить про підвищення ефективності використання власного капіталу підприємством.

8. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу становить 0,09, що на 0,22 менше ніж в минулому році та показує норму прибутку на вкладений власний капітал. Таке зниження значення показника свідчить про відносне зменшення чистого прибутку (в нашому випадку збитку), що генерується зокрема за рахунок капіталу.

9. Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу, який становить 0,69 в 2023 році та 0,81 в 2022 та є найбільш загальною оцінкою

фінансової стійкості підприємства. Хоча значення показника в 2023 році є меншим норми, така різниця не значна і свідчить про недостатню фінансову стійкість та високу ризиковість витрати платоспроможності.

10. Коефіцієнт оборотності активів характеризує ефективність використання ресурсів, залучених для організації виробництва та становить 2,04 та 1,92 в попередньому та поточному роках відповідно, що входить в межі нормативного значення. Розглядаючи показник в динаміці, можна відмітити його зниження, що не є позитивним явищем для підприємства.

11. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами становить - 4,16 в 2023 році та перевищує минулорічний показник на 0,58, що загалом є меншим норми та означає недостатню забезпеченість підприємства власними оборотними засобами, проте його зростання порівняно з минулим роком свідчить про покращення стану.

12. Коефіцієнт рентабельності активів становить -0,16, що свідчить про не високу ефективність використання всіх активів підприємства.

13. Чистий оборотний капітал становить 80 972 тис. грн в звітному періоді, що значно менше ніж показник минулого, а саме 13 138 тис. грн. Такі зміни свідчать про те, що за звітний рік знизилась здатність підприємства погашати свої поточні зобов'язання за рахунок поточних активів

Загалом можна зробити висновок про не дуже хороший фінансовий стан підприємства. Хоча оборотність активів на досить високому рівні, як і платоспроможність компанії, проте все ж її фінансова незалежність страждає. Водночас, існують ризики втрати платоспроможності та загалом компанія не є фінансово стабільною. Таким чином, протягом останніх декількох років фінансовим результатом компанії є збиток.

3.4. Внутрішній контроль наявності і руху безготівкових коштів з використанням комп'ютерних технологій

ТОВ «Глобальна Група – Україна» не має відділу внутрішнього контролю, тому ці функції покладено на управлінський персонал на чолі з головним бухгалтером.

Контроль наявності та руху безготівкових коштів проводить особисто головний бухгалтер, оскільки ця ділянка є однією з найважливіших та потребує особливої уваги.

При здійсненні контролю за наявністю та рухом безготівкових коштів на аудиторів покладені такі завдання:

- перевірка повноти відображення залишків коштів на поточних рахунках в банках.
- правильність оформлення безготівкових розрахунків в первинних документах та звітності.
- перевірка відповідності залишків по розрахунках з контрагентами за заробітною платою.
- надання незалежної думки щодо стану обліку безготівкових розрахунків.

При проведенні перевірки аудитор застосовує різні методи та прийоми, які описані в п.3.1 цього розділу.

При здійсненні внутрішнього контролю аудиторами були здійснені наступні дії:

- перевірено повноту залишків на рахунках в банках за допомогою надсилання запитів в банк на отримання підтверджень залишків грошових коштів на звітну дату та звірку одержаних даних з обліковими.
- здійснено перевірку залишків по розрахунках з контрагентами за допомогою актів звірки.
- здійснено вибірку безготівкових операцій за 2023 рік (сукупно 20 операцій) та одержано первинні документи, що є підставою для зарахування/списання коштів на/з банківського рахунку.

- по топових контрагентах перевірено наявність та умови договорів.

- перевірено повноту відображення у звітності залишків по рахунках на 01.01.2023 та 31.12.2023, а також оборотів за період. Ці дані мають відображені в Балансі, Звіті про рух грошових коштів та Примітках.

- здійснено перевірку рейтингу банків, в яких компанія має рахунки.

- перевірено коректність відображення валютних операцій.

При здійсненні перевірки також було здійснено тест внутрішнього контролю, який наведено в Додатку А.4.

Під час здійснення перевірки аудитори застосовують дані фінансової звітності, також звітів з облікової бази як от ОСВ, аналіз рахунку, картка рахунку тощо.

Внутрішній аудит безготівкових розрахунків складається з таких етапів:

1) наказ керівника або рішення ради правління на проведення внутрішнього контролю за наявністю так рухом безготівкових коштів.

2) затвердження комісії.

3) підготовка та затвердження плану перевірки.

4) підготовка та вивчення нормативної бази щодо даного питання.

5) проведення аудиторських процедур по грошових коштах, які описано вище)

6) аналіз та оцінка стану безготівкових коштів та розрахунків на підприємстві.

7) формування висновків за результатами перевірки.

8) доповідь керівництву або раді правління щодо результатів перевірки та запропонованих рішень. [45]

Внутрішній контроль наявності та руху безготівкових коштів є одним із найважливіших аспектів управління підприємством. Він забезпечує точність та повноту відображення інформації в фінансовій звітності підприємства, а також запобігає виникненню помилок в подальшому. За його результатами приймаються важливі управлінські рішення, а також підтримується стабільність, прозорість та надійність діяльності компанії.

3.5. Узагальнення матеріалів аналізу і контролю для прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання безготівкових коштів

Для раціонального використання ресурсів підприємства, в тому числі безготівкових грошових коштів, необхідно здійснювати постійний контроль та аналіз за їх використанням та рухом. Управлінські рішення приймаються на основі результатів контролю та аналізу, відтак виникає необхідність правильного та своєчасного оформлення їх результатів.

Узагальнення результатів проведених перевірок відбувається у вигляді звіту, який являє собою висновок експертів. В Звіті систематизуються всі виявленні в процесі перевірки недоліки досліджуваного підприємства. При цьому, висвітлюються помилки, які мають суттєвий вплив на результати діяльності підприємства.

Рівень суттєвості розраховується на основі базових показників діяльності підприємства, до яких відносяться прибуток до оподаткування, виручка від продажів, сума власного капіталу та резервів, а також загальна сума активів. При розрахунку використовуються як показники поточного періоду, так і попереднього, на основі яких розраховують середнє значення за рік. Розраховуючи суттєвість, використовується певний діапазон рівнів кожного показника, який визначається відповідно від специфіки діяльності підприємств.

Як і зазначалось раніше, в Звіті відображаються лише суттєві помилки, крім того вони бувають відкоригованими та невідкоригованими.

Невідкоригованими вважаються ті, які бухгалтерська служба з тих чи інших причин вважала за доцільним не коригувати, наприклад у зв'язку з несуттєвою сумою чи з інших причин. Такі помилки наводяться в окремому однойменному розділі Висновку.

Коригування здійснюються у зв'язку та на суму виявлених помилок чи наслідків шахрайства. Різниця між цими двома поняттями полягає у тому, що

шахрайство – це навмисне викривлення інформації в документації та звітності, на відміну від помилок, які є ненавмисними.

Коригування можуть бути тими, що мають прямий вплив на прибуток та ні. Другі зазвичай являють собою рекласифікацію в межах однієї статті та в звітному періоді. Наприклад, в звітному періоді було придбано сировину в польського постачальника, валюта операцій – євро, проте бухгалтер відніс операцію на 311 рахунок, тобто списав кошти в національній валюті. В частині банку операція була проведена коректно, кошти були списані з валютного рахунку, проте необхідно здійснити коригування в обліку. В такому випадку робиться наступне проведення Д-т 312 К-т 311. Оскільки коригування здійснено в звітному році, тобто не маю жодного впливу на прибуток чи збиток попереднього періоду, немає необхідності коригувати минулорічні фінансові результати.

Проте, також існують коригування, які мають прямий вплив на прибутки/збитки діяльності. В такому разі коригують рахунок 44 «Нерозподілений прибуток». Прикладом такого коригування може виступати наступна ситуація: в 2023 році було виявлено помилку під час відображення безготівкових розрахунків по орендній операції в 2022 році. В такому випадку на 01.01.2023 будуть проведенні такі коригування:

1) нерозподілений прибуток на суму витрат на оренду в 2022 році

Д-т 441 К-т 631

Також коригування має бути відображено Бухгалтерською довідкою.

2) крім того, необхідно відкоригувати витрати з податку на прибуток за 2022 рік проведенням

Д-т 441 К-т 641

Крім того, коригування мають бути відображені у фінансовій звітності, а саме:

- в Балансі коригування буде відображено по рядках

1420 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» - зменшення на суму різниці між сумою помилки та сумою податку на прибуток від цієї помилки.

1615 «Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги» - збільшується на суму коригування.

1620 «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом» та 1621 «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом в т.ч. з податку на прибуток»

- В Звіті про фінансові результати наводяться дані за 2022 рік з врахуванням виправлених показників:

2150 «Витрати на збут» - збільшується на суму коригування.

2190 «Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток» і 2290 «Фінансовий результат до оподаткування: прибуток» - зменшено на суму помилки.

2300 «Витрати (дохід) з податку на прибуток» - зменшено на суму податку на прибуток з операції коригування.

2350 «Чистий фінансовий результат: прибуток» - зменшено на суму різниці між коригуванням та податком на прибуток.

- В Звіті про власний капітал в графі 7, рядку 4010 «Виправлення помилок» вказується сума різниці між коригуванням та прибутковим податком.

- В Примітках до фінансової звітності інформація відображається в довільній формі.

Всі виявлені коригування обов'язково відображаються у Висновку за результатами контролю. Висновок складається у відповідності до стандартів аудиту та складається з таких елементів:

1) Заголовок – в цій частині вказуються дані внутрішнього аудитора чи членів системи внутрішнього контролю підприємства або аудиторської фірми, яка проводила перевірку. На досліджуваному підприємстві внутрішній аудит здійснюється управлінською службою на чолі з головним бухгалтером, а от аудит проводить ТОВ «Бейкер Тіллі Україна».

2) В наступному розділі йдеться про замовника послуг, тобто про компанію чи групу компаній, що перевіряється. Тут розкриваються основні аспекти діяльності, як от повна та скорочена назва, ідентифікаційні коди, види діяльності тощо.

3) Вступний розділ. Описується мета перевірки, її заплановані терміни та періоди, а також обов'язково містить інформацію про склад фінансової звітності. Наприклад, метою здійснення внутрішнього контролю безготівкових розрахунків є перевірка повноти залишків на рахунках в банках, а також їх коректного та повного відображення в обліку на підприємстві та у контрагентів. Перевірка проводиться за період 2023 року в наступні терміни: початок – 01.02.2023, кінець – 14.02.2023. Фінансова звітність складається з п'яти основних форм.

4) Обов'язково описується масштаб перевірки – перевірки підлягають всі розрахунки, що були здійснені безготівковим способом протягом 2023 року.

5) Висновок про перевірену звітність або частину обліку, що перевірялось. Наприклад, під час здійснення внутрішнього контролю безготівкових розрахунків не виявлено порушень чи невідповідностей, система обліку працює злагоджено, всі розрахунки проводяться своєчасно.

6) Дата висновку.

7) Реквізити аудиторської фірми або відділу внутрішнього контролю.

8) Підписи

Основною частиною документу є висновок за результатами проведеної перевірки. Такий висновок може бути:

- Безумовно позитивний – надається, коли не виявлено помилок чи ознак шахрайства.

- Умовно-позитивний – коли виявлені помилки не мають суттєвого впливу на звітність та результати діяльності підприємства.

- Негативний – виявлено помилки чи ознаки шахрайства, які мають вплив на звітність або результати діяльності.

- Відмова від надання висновку – така ситуація можлива наприклад, коли аудиторам не надано достатньо інформації для висновку.

В ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна» аудиторський висновок за результатами перевірки фінансової звітності за 2023 рік є умовно-позитивним. Результатом же внутрішнього контролю безготівкових розрахунків на підприємстві є безумовно позитивний висновок.

Загалом, на мою думку, узагальнення результатів аудиту як зовнішнього, так і внутрішнього є ледь не найважливішою його частиною, оскільки висновок опубліковується та розрахований на велике коло користувачів, як от керівництво, зовнішні інвестори та контрагенти.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження було зроблено наступні висновки:

1. У роботі було проаналізовано наукові праці українських та зарубіжних економістів щодо безготівкових розрахунків та визначено сутність цього поняття, яке полягає у тому, що два об'єкта здійснюють між собою розрахунки із залученням третьої особи посередника, яким найчастіше виступає банк. Завданням цієї третьої особи є буквально списати кошти з рахунку платника та переказати на рахунок одержувача. Такі маніпуляції можливі лише за умов використання сучасних комп'ютерних технологій, розвиток яких наразі просто вражає.

2. Під час дослідження було визначено основні переваги та недоліки використання безготівкової форми розрахунків. До переваг відносяться: швидкість здійснення операцій, більша надійність, зручність, менша вартість та вищий рівень контролю за здійсненням транзакцій. Недоліків, порівняно з перевагами, значно менше. До них можна віднести різноманітні кібезагрози та необхідність підприємства постійно «йти в ногу з часом» слідкуючи за програмними оновленнями. Проаналізувавши переваги та недоліки можна дійти висновку про те, що безготівкова форма зберігає лідерські позиції і з року в рік все більше й більше витісняє традиційну готівкову форму розрахунків, що зумовлено рядом плюсів використання такого методу.

3. Розглядаючи сучасні форми розрахунків, було визначено, що найбільш популярною наразі є платіжна інструкція, оскільки воно є найпростішим та найнадійнішим у використанні. Також, популярними є карткові перекази та електронні онлайн-транзакції, проте таким методом здебільшого користуються фізичні особи.

4. Вивчаючи нормативно-правову базу, що регулює питання обліку та внутрішнього контролю за безготівковими розрахунками, можна відмітити недостатність інформації в українському законодавстві щодо цього питання. Проте, можна звернутись до міжнародних стандартів обліку, звітності та аудиту при вирішенні певних питань.

5. Дослідження проводилось на базі Товариства з обмеженою відповідальністю «Глобальна Ресторанна Група – Україна», яке з 2012 року працює в сфері надання послуг мобільного харчування.

6. Розглянувши питання ведення обліку на досліджуваному підприємстві, можна дійти висновку про налагодженість роботи бухгалтерської служби, а також про високий рівень інформаційного забезпечення та систем захисту інформації від впливу зовнішніх факторів. Облік ведеться повністю автоматизовано із застосуванням комп'ютерної програми BAS Бухгалтерія. Підприємству було запропоновано здійснити перехід на програму українського виробництва, що позитивно вплинуло б на український бізнес та економіку, що є надзвичайно важливо в умовах війни. Було запропоновано декілька варіантів та описано їх переваги, недоліки і можливості.

7. Розглянуто методику обліку безготівкових розрахунків, а також їх документальне оформлення із застосування комп'ютерних технологій. Також, було розглянуто синтетичний та аналітичний облік таких операцій. У зв'язку зі специфікою діяльності підприємства, виникає необхідність ведення обліку безготівкових коштів в дорозі, що являють собою кошти, які роздрібні покупці сплачували в застосунках з доставкою їжі. Ці кошти списуються на спеціальний рахунок та пізніше перераховуються на поточний за спеціальною схемою. Схожа схема існує для послуг еквайрингу.

8. Функції внутрішнього контролю на підприємстві покладені на управлінський персонал. Контрольна діяльність здійснюється у відповідності до українського законодавства, а також міжнародних стандартів аудиту.

9. Джерелами інформації для проведення контролю є звіти з програми для ведення обліку, а також виписки з обслуговуючих банків та акти звірки з контрагентами. У процесі проведення аудиту розробляється план, програма та наприкінці складається звіт за його результатами.

10. Під час перевірок застосовуються різноманітні методичні прийоми, як от аналіз, перевірка по суті, зустрічна, зовнішня, арифметична тощо. За результатами внутрішнього контролю не виявлено суттєвих відхилень, надана інформація є

достовірною та відповідає вимогам законодавства. Проведено перевірку діяльності підприємства, за результатами якого можна зробити висновок про задовільний фінансовий стан підприємства, його загальну стійкість, незалежність та правильність здійснення безготівкових розрахунків.

На основі проведеної роботи підприємству – об'єкту дослідження було висунуто наступні пропозиції щодо вдосконалення обліку безготівкових розрахунків з використанням комп'ютерних технологій:

1. Було запропоновано замінити використовуване програмне забезпечення на альтернативний продукт українського розробника. На досліджуваному підприємстві використовуються програмний продукт, що працює на базі 1С,. На мою думку, в умовах ведення війни з російською федерацією, актуально буде перейти на повністю український продукт, що водночас сприятиме розвитку українського бізнесу та підняття економіки держави відповідно.

2. Оновлення антивірусних програм та додатковий захист від кіберзагроз. Кібератаки можуть призвести до масштабних збоїв в роботі підприємства та завдати серйозної шкоди бізнесу та навіть поставити під загрозу його існування, тому постійне оновлення систем безпеки є надзвичайно важливим в сучасних умовах функціонування в українському економічному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підруч. Тернопіль: ТНЕУ, 2018, 480 с.
2. Велемчук Д.І. Особливості здійснення безготівкових розрахунків в Україні. Секція VI. Обліково-аналітичне забезпечення бізнес-процесів підприємства. С. 124-126.
3. Господарський кодекс України : офіц. текст. Київ : ВВР, 2003, ст.144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення – 10.09.2024)
4. Давидюк Т.В., Манойленко О.В., Ломаченко Т.І., Резніченко А.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 392 с.
5. Демченко О.П, Ціпцюра О.Ю. Електронні гроші як економічна категорія у сфері електронних платежів. Приазовський економічний вісник. 2021. №6 (29). С. 110-114.
6. Дмитрук І.Я., Сидорук Т.М. Переваги та недоліки використання платіжних карток. Міжнародні наукові інтернет-конференції. 2019. Секція 5.
7. Досьє ТОВ «Глобальна Ресторанна Група – Україна». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/38321216/ (дата звернення 01.07.2024).
8. Економічна статистика. Укрстат. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm (дата звернення 01.07.2024).
9. Загородній А.Г. Облік і аудит: термінологічний словник. Львів : «Центр Європи», 2011, с. 164.
10. Замула І.В., Танасієва М.М. Внутрішній контроль : навч. посіб. Чернівці : Технодрук, 2021. 336 с.
11. Іванченкова Л.В. Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. Конф. 2018. С. 201–203.

12. Івченко Л.В. Сутність грошових коштів: підходи до визначення. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 10. С. 798 – 803.
13. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків. : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text> (дата звернення 01.08.2023)
14. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 10.09.2024)
15. Кількість клієнтів та рахунків в банках, 2023 рік. Національний банк України : веб сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kilkist-kliyentiv-ta-rahunkiv-v-bankah-2023-rik> (дата звернення 15.08.2024)
16. Лебедик Г.В., Максютенко Н.О., Яценко В.В. Стан та перспективи організації безготівкових розрахунків в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. С. 166-171.
17. Мартиновська О.С. Класифікація грошових коштів для потреб бухгалтерського обліку та економічного аналізу: Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів і студентів ОНАХТ. 2017. с. 307-309
18. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств : затв. ЦССТУ 28.07.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06#Text> (дата звернення 10.09.2024)
19. Міжнародний стандарт аудиту 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_укр.pdf (дата звернення 20.09.2024)
20. Міжнародний стандарт аудиту 210 «Узгодження умов завдань з аудиту». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_укр.pdf (дата звернення 20.09.2024)

21. Міжнародний стандарт аудиту 220 «Управління якістю аудиту фінансової звітності». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_укр.pdf (дата звернення 20.09.2024)
22. Міжнародний стандарт аудиту 230 «Аудиторська документація». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_укр.pdf (дата звернення 20.09.2024)
23. Міжнародний стандарт аудиту 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_укр.pdf (дата звернення 20.09.2024)
24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%207_укр_2022_.pdf (дата звернення 15.09.2024)
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2021_укр_2022_.pdf (дата звернення 15.09.2024)
26. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 (МСФЗ 9) «Фінансові інструменти». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%A4%D0%97%209_укр_2022.pdf (дата звернення 15.09.2024)
27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом М-ва фінансів України від 07 лютого 2013 року №73. (поточна редакція від 03.01.2024) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 20.07.2024)
28. Никифорова А.В., Єгоричева С.Б. Сучасний розвиток безготівкових розрахунків в Україні. Вісник Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». 2022. С. 399-401.

29. Осовська Г.В., Юркевич О.О., Завадська Й.С. Економічний словник. Київ.: Кондор, 2007. 358 с.
30. Остафійчук С.М. Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства. Науковий вісник Ужгородського університету. 2019. С. 215-220.
31. Пасічник І.В., Лозовий С.В., В'язовий С.М.. Новітні форми безготівкових розрахунків у контексті підвищення конкурентоспроможності банків. Інфраструктура ринку. Гроші, фінанси і кредит. 2019. №37. С. 637-642.
32. Писаренко Т.О. Організація управлінського обліку грошових коштів від операційної діяльності. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2023. №4. С. 507-515.
33. Побережець О.В., Гусєв А.О. Ліквідність балансу підприємства та методика її визначення. Приазовський економічний вісник. 2021. № 2(25). С. 223-230.
34. Приємницька В.О. Економічна сутність та класифікація грошових коштів: Інфраструктура ринку. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2019. с. 390-396.
35. Приходько І.П. Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей V Всеукраїнської науковопрактичної Інтернет-конференції. Дніпро : ННІЕ, 2021. 151 с
36. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення 20.09.2024)
37. Про банки та банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 10.09.2024)
38. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 17.07.2024)

39. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : затв. наказом М-ва фінансів України 28.03.2013 №433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення 10.09.2024)

40. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». затв. наказом М-ва фінансів України 10.08.2000 №193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення 15.09.2024)

41. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затв. Постановою Правління НБУ 29.12.2017 №148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення 10.09.2024)

42. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затв. наказом М-ва фінансів України 24.05.1995 № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення 10.09.2024)

43. Рафальська (Микитчук) Д., Петрук О.М., Зарубіжний досвід використання форм безготівкових розрахунків. Вісник ЖДТУ. С.1-2.

44. Скрипник М.І., Сілівончик О.А. Організація обліку та методика аудиту грошових коштів на підприємстві. Економіка та суспільство. 2021

45. Станкевич Г.С. Особливості системи внутрішнього контролю підприємства та роботи внутрішнього аудитора. Аудитор України. 2014. №9 (226). С.32-37.

46. Топ 10: Бухгалтерські програми для України. URL: <https://www.livebusiness.com.ua/ua/tools/accounting/> (дата звернення 06.10.2024)

47. ТОП 10 українських програм бухгалтерського обліку на заміну 1С та BAS. URL: <https://www.oneservice-consulting.com/top-10-program-bukhgalterskogo-obliku-na-zaminiu-1s-chi-bas> (дата звернення 06.10.2024)

48. Федішин М.П., Вовк М.М. Діджиталізація безготівкових розрахунків в умовах пандемії COVID-19. Економіка та суспільство. 2021. Випуск №32. С.1-7

49. Хом'як Р.Л., Лемішковський В.І. Бухгалтерський облік та оподаткування: навч. посіб. Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2019. 1112 с.

50. Цивільний кодекс України : офіц.текст. Київ : ВВР, 2003, № 40-44, ст.356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 10.09.2024)

51. Цихурський В.Л. Економічний зміст безготівкових розрахунків. Вісник ЖДТУ. С.1-2.

52. Шевченко Л.В., Скрипник М.І. Особливості та проблемні аспекти аудиту безготівкових розрахунків. Електронне наукове видання «Ефективна економіка». 2020. №11.

53. Шендригоренко М.Т. Актуальні питання аудиту грошових коштів на рахунках в банку. Економіка і суспільство. 2017. №8. С.813-817.

ДОДАТКИ

Додаток А.1

Підприємство ТОВ "Глобальна Ресторанна Група - Україна" за
Дата (рік, місяць, число) _____ за
ЄДРПОУ _____

КОДИ		
2024	01	01
38321216		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма № 1 Код за 1801001

ДКУД

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	9 753	10 584
первісна вартість	1001	16 775	18 621
накопичена амортизація	1002	7 022	8 037
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 604	5 131
Основні засоби	1010	197 639	182 636
первісна вартість	1011	328 034	346 273
знос	1012	130 395	163 637
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	12 522	16 554
Усього за розділом I	1095	223 518	214 905
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	11 567	12 557
Виробничі запаси	1101	11 567	12 557
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	519	1 289
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6 585	10 181
з бюджетом	1135	1 291	1 094
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	1 036	2 016
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	151	333
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	135 375	184 325
Готівка	1166	606	642
Рахунки в банках	1167	131 240	179 743
Витрати майбутніх періодів	1170	1 041	2 519
Частка перестраховика в страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-

Продовження дод. А.1

Інші оборотні активи	1190	10 151	1 494
Усього за розділом II	1195	167 716	215 808
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	391 234	430 713

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	48 816	48 816
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	1 509	1 509
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(668 701)	(732 979)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	(618 376)	(682 654)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	936 004	978 531
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	936 004	978 531
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	37 880	94 563
товари, роботи, послуги	1615	29 598	29 524
розрахунками з бюджетом	1620	282	5 107
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	62	142
розрахунками з оплати праці	1630	736	906
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4	30
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	2 205	2 456
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 839	2 108

Продовження дод. А.1

Усього за розділом III	1695	73 606	134 834
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	391 234	430 713

Керівник

Головний бухгалтер

Шаров Олександр Володимирович

Кончановська Зоя Вікторівна

Додаток А.2

Підприємство	ТОВ "Глобальна Ресторанна Група - Україна" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за	КОДИ		
			2023	01	01
			ЄДРПОУ 38321216		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
За 2023 рік**

Форма № 2 Код за 1801003
ДКУД

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	825 991	662 844
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i> премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i> премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i> зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i> премії підписані, валова сума</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(288 901)	(236 165)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	537 090	426 679
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i> зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i> зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	9 470	58 001
<i>у тому числі:</i>			
<i> дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2121	-	-
<i> дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i> дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(50 960)	(29 075)
Витрати на збут	2150	(464 766)	(329 140)
Інші операційні витрати	2180	(12 421)	(7 246)
<i>у тому числі:</i>			
<i> витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2181	-	-
<i> витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:		18 413	119 219
прибуток	2190		
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	19 175	4 220
Інші доходи	2240	5 698	-
<i>у тому числі:</i>			
<i> дохід від благодійної допомоги</i>	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(59 414)	(53 302)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-48 150)	(238 393)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(64 278)	(168 256)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-

Продовження дод. А.2

Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(64 278)	(168 256)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(64 278)	(168 256)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	14 974	10 825
Витрати на оплату праці	2505	164 604	133 459
Відрахування на соціальні заходи	2510	33 994	28 041
Амортизація	2515	36 941	37 675
Інші операційні витрати	2520	277 634	155 461
Разом	2550	528 147	365 461

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник _____ Шаров Олексій Володимирович _____

Головний бухгалтер _____ Кончаковська Зоя Вікторівна _____

Додаток А.3

Підприємство **ТОВ "Глобальна Ресторанна Група - Україна"** (найменування)

Дата (рік, місяць, число) за
ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
38321216		

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
За 2023 рік**

Форма № 3

Код за
ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	891 192	757 099
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	1 268	1 328
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	1 899	498
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	18 195	3 184
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	105	31 160
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(610 499)	(434 565)
Праці	3105	(129 635)	(106 905)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(34 029)	(28 278)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(63 500)	(92 264)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(-)	(-)
Витрачання на оплату авансів	3135	(1 450)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(1 420)	(420)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	72 126	130 837
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(23 960)	(39 520)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(23 960)	(39 520)

Продовження дод. А.3

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	13 750
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	(-)	(-)
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	13 750
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	48 166	105 067
Залишок коштів на початок року	3405	135 375	19 224
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	784	11 084
Залишок коштів на кінець року	3415	184 325	135 375

Керівник

Шаров Олексій Володимирович

Головний бухгалтер

Кончаковська Зоя Вікторівна

Додаток А.4

Тест внутрішнього контролю на підприємстві

№	Зміст	Варіанти відповідей		
		Так	Ні	Інформація відсутня
1	Чи відомо керівництву про будь-які випадки шахрайства, здійсненого будь-ким зі складу управлінського персоналу?		+	
2	Чи відомо керівництву про будь-які випадки шахрайства, здійснені найманими працівниками, що відіграють важливу роль у зовнішньому контролі?		+	
3	Чи відомо керівництву про будь-які випадки шахрайства, здійснені іншими особами?		+	
4	Чи є віддалені підрозділи, сегменти бізнесу, типи угод, рахунки або категорії фінансової звітності, де існує або може існувати ризик шахрайства? Якщо так, вказати подробиці		+	
5	Чи вірить керівництво, що існує високий ризик шахрайства, що здійснюється компанією або щодо компанії? Якщо так, вказати подробиці.		+	
6	Чи визнає свою відповідальність управлінський персонал за впровадження зовнішнього контролю для попередження та виявлення шахрайства на підприємстві?	+		
7	Чи відповідає діяльність підприємства законам та нормативним актам України?	+		
8	Чи доводиться до працівників, що відповідають за грошові розрахунки, інформація щодо змін в законодавстві?	+		
9	Чи здійснюється підвищення кваліфікації працівників, що відповідають за здійснення грошових розрахунків?	+		
10	Чи проводяться перевірки відповідності оприбуткування грошових коштів з банківського рахунку згідно з грошовим чеком?	+		
11	Чи проводяться аналіз повноти оприбуткування грошових коштів на поточних рахунках?	+		
12	Чи проводяться перевірки повноти відображення витрат грошових коштів на поточних рахунках?	+		
13	Чи проводяться перевірки повноти оприбуткування грошових коштів на рахунках в банку (сплата податків, розрахунки з фондами соціального страхування)?	+		